

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 8 (324), 26 kwietnia 2023

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

TEMAT NUMERU

Witaj maj, piękny maj

DOM pod znakiem Kopernika
Rozmowa z Moniką Chylaszek,
dyrektorką Wydziału Komunikacji
Społecznej

**Kraków – historia na
wyciągnięcie ręki**
Rozmowa z historyczką
Pauliną Dominik

Sport/Dyscyplina	Miasto	Obiekt	Termin
Karate	Bielsko-Biała	Bielsko-Biała Arena	22 - 23.06
Lekkoatletyka	Chorzów	Stadion Śląski	20 - 25.06
Tenis stołowy	Kraków	Hutnik Arena	23.06 - 01.07
Koszykówka 3x3	Kraków	Cracovia Arena	21 - 24.06
Slalom kajakowy	Kraków	Centrum Sportu Kolna	29.06 - 02.07
Łuczniectwo	Kraków	Płaszowianka Arena	23 - 29.06
Szermierka	Kraków	Tauron Arena Kraków	25 - 30.06
Pięciobój nowoczesny	Kraków	AWF Kraków	25.06 - 01.07
Rugby 7	Kraków	Stadion im. Henryka Reymana	25 - 27.07
Teqball	Kraków	Rynek Główny	28.06 - 01.07
Triathlon	Kraków	Zalew Nowohucki	27.06 - 01.07
Padel	Kraków	KSOS Centrum Sportu / Rynek Główny	21 - 25.06
Kickboxing	Myślenice	Myślenice Arena	30.06 - 02.07
Sprint kajakowy	Kraków	Zalew Kryspinów	21 - 24.06
Kolarstwo górskie	Krynica-Zdrój	Góra Parkowa	25.06
Judo	Krynica-Zdrój	Krynica-Zdrój Arena	01.07
Taekwondo	Krynica-Zdrój	Krynica-Zdrój Arena	23 - 26.06
BMX Freestyle	Krzyszowice	Krzyszowice BMX Park	21 - 22.06
Muaythai	Myślenice	Myślenice Arena	25 - 27.06
Breaking	Nowy Sącz	Park Strzelecki	26 - 27.06
Boks	Nowy Targ	Nowy Targ Arena	23.06 - 02.07
Pływanie artystyczne	Oświęcim	Pływalnia w Oświęcimiu	21 - 25.06
Skoki do wody	Rzeszów	Diving Arena	22 - 28.06
Badminton	Tarnów	Jaskółka Arena Tarnów	26.06 - 02.07
Piłka ręczna plażowa	Tarnów	Centrum Sportów Plażowych	20 - 22.06
Piłka nożna plażowa	Tarnów	Centrum Sportów Plażowych	27.06 - 01.07
Wspinaczka sportowa	Tarnów	ANS Tarnów	22 - 25.06
Strzelectwo	Wrocław	Strzelnica Sportowa	22.06 - 02.07
Skoki narciarskie	Zakopane	COS Zakopane	27.06 - 01.07

Bilety dostępne na www.european-games.org

Miasto w liczbach

1

Od tego dnia sierpnia br. zacznie obowiązywać w Krakowie bilet metropolitalny – jeden wspólny na pociąg, autobus i tramwaj.

2

Na tyle etapów podzielono prace remontowe przy balustradzie kładki o. Bernatka. Najpierw obejmą one tę przy ciągu dla pieszych.

Ponad **50**

Tyle nowych drzew pojawiło się w zrewitalizowanym parku Wojciecha Bednarskiego.

foto: Bogusław Świerkowski

Reaktor jądrowy w Krakowie?

Firma Orlen Synthos Green Energy podała wstępne lokalizacje małych elektrowni jądrowych typu SMR w Polsce. Jedną z nich jest Kraków. Mały reaktor modułowy (small modular reactors) miałby zostać wybudowany w Nowej Hucie z pieniędzy m.in. amerykańskich rządowych instytucji finansowych.

O energii jądrowej Polacy dużo wiedzą, wiele się uczą w szkołach, chociaż nigdy jej nie produkowaliśmy. Plany budowy pierwszej elektrowni w Żarnowcu, we współpracy ze Związkiem Radzieckim, skończyły się na szczęście fiaskiem. Problem deficytu „czystej energii” pozostał. W Polsce króluje węgiel, który trzeba zastąpić innym paliwem. Woda, słońce i wiatr, chociaż

najbardziej ekologiczne, nie zagwarantują nam bezpieczeństwa energetycznego. Gaz jest drogi, a teraz, po agresji Rosji na Ukrainę, przestaliśmy kupować go od tego dostawcy. Stąd powrót do energii jądrowej. O planach budowy małych reaktorów na Pomorzu i w Wielkopolsce już słyszeliśmy. Lokalizacja w Krakowie to nowość. Jak tę informację przyjmą mieszkańcy podwawelskiego grodu? Bardzo mnie to ciekawi. Z jednej strony nie wyobrażamy sobie braku prądu w domach, z drugiej nieraz mieliśmy do czynienia z protestami. Zanim dojdzie do ostatecznych decyzji, lokalizacja w Krakowie zostanie przedyskutowana z mieszkańcami. Dodam tylko, że Niemcy właśnie zamykają swoje ostatnie elektrownie jądrowe. Nasi zachodni sąsiedzi wdrożyli przed laty plan przejścia na produkcję energii z gazu. Gazu z Rosji, co teraz bardzo mocno się skomplikowało...

Maciej Grzyb

 Kraków

Płacę podatki w Krakowie

Tu żyję, tu pracuję moje pieniądze

Rozlicz swój PIT w Krakowie, odbierz KARTĘ KRAKOWSKĄ i korzystaj ze zniżek.

www.krakow.pl/podatki

Spis treści

5. W skrócie

KULTURALNY MAJ

8. Witaj maj, piękny maj
11. DOM pod znakiem Kopernika – rozmowa z Moniką Chylaszek, dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej
12. Artystyczny mecenat miasta
13. Dzień Tańca z Cracovia Danza

EKOLOGIA

14. Sprawdź, czy jesteś już spóźniony – felieton Dawida Maśły
15. Zapraszamy do Centrum Edukacji Klimatycznej

16. KRAKÓW.PL dla dzieci

MIASTO

18. Nowe miejsce spotkań dla mieszkańców: tym razem w Łuczanowicach
19. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa
19. Tydzień Rewitalizacji
20. Miasto walczy z podtopieniami
21. Finanse Krakowa
23. Kraków biznesowy, ekologiczny, otwarty
24. Ogień Igrzysk Europejskich zapłonął w Rzymie

RADA MIASTA KRAKOWA

25. Moje priorytety? Edukacja, zdrowie, seniorzy i niepełnosprawni – rozmowa z radną Bogumiłą Drabik

DLA SENIORÓW

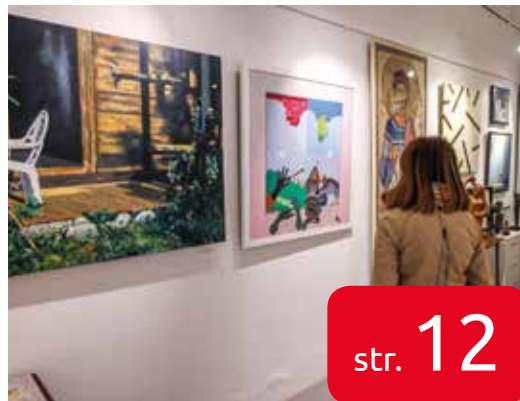
26. „Działajmy razem” – VIII edycja konkursu dla uczniów

HISTORIA

27. Kraków – historia na wyciągnięcie ręki – rozmowa z historyczką Pauliną Dominik
28. Sadzenie Drzewa Wolności – felieton Michała Koziola
29. Kalendarium krakowskie
30. Ogłoszenia

str. 8

str. 12

str. 25

str. 15

str. 18

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska
Zastępca red. naczelnej: Joanna Korta
Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Michał Koziół, Tadeusz Mordarski, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik, Aleksandra Mikolaszek, Iwona Gazda, Jan Machowski
Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński, Piotr Wojnarowski
Okładka: fot. Bogusław Świerzowski
Projekt graficzny: Pro Art Studio
Korekta: Aurelia Hołubowska
Skład i tkanie: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o.
Nakład: 32 tys. egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do następných tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice, CH Serenada i siedzibach jednostek miejskich.

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Słowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela i – w godzinach popołudniowych – na pętłach: Borek Fałęcki i Krowodrza Górka.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się: 17 maja 2023 r.

Majówka z pracą

Już 10 maja w hali widowiskowo-sportowej TAURON Areny Kraków odbędą się Targi Pracy i Przedsiębiorczości, będące jedną z największych bezpłatnych imprez tego typu. Organizatorami wydarzenia są Grodzki Urząd Pracy w Krakowie oraz Wydział ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Urzędu Miasta Krakowa. Na odwiedzających czekać będą trzy specjalne strefy tematyczne.

Szukasz pracy lub zastanawiasz się nad jej zmianą? Przyjdź do strefy wystawienniczej, gdzie będziesz mógł porozmawiać z przedstawicielami firm poszukujących pracowników. To również miejsce, w którym wspólnie z doradcą zawodowym określisz swoje mocne i słabe strony oraz skonsultujesz dokumenty aplikacyjne.

W strefie przedsiębiorczości, przeznaczony przede wszystkim dla przedsiębiorców,

pracodawców i osób planujących otwarcie działalności gospodarczej, odbywać się będą konsultacje indywidualne z ekspertami z takich jednostek jak: Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowa Inspekcja Pracy, Wydział Spraw Cudzoziemców Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Punkt Obsługi Przedsiębiorcy Urzędu Miasta Krakowa.

Będzie też strefa warsztatowa, w której podszkolisz swoje szeroko rozumiane kompetencje biznesowe. Eksperti z fundacji Kraków Miastem Startupów przeprowadzą szkolenia z zakresu marketingu, zarządzania projektami, pozyskiwania partnerów czy wystąpień publicznych. Odbędzie się też hackathon biznesowy skierowany do studentów i uczniów szkół ponadpodstawowych.

Szczegółowy program warsztatów oraz harmonogram wydarzeń znajdziesz na stronie internetowej: www.targiaktywnosci.com.pl. (MŻ)

Szukamy partnerów Krakowskiej Karty Rodziny „N”

W ramach programu Kraków dla Rodziny „N” obecnie wsparciem objętych jest 4,6 tys. rodzin. Dzięki partnerom miejskim i prywatnym posiadacze Karty „N” mogą korzystać z szeregu zniżek i ulg na usługi i produkty. Miasto cały czas szuka podmiotów zainteresowanych współpracą w tym zakresie. Przypomnijmy: program Kraków dla Rodziny „N” skierowany jest do rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami lub z osobami dorosłymi, u których niepełnosprawność powstała przed 21. rokiem życia, a jego zadaniem jest wspieranie takich rodzin i zwiększanie ich udziału w życiu społecznym dzięki łatwiejszemu dostępowi do publicznych dóbr i usług. Program cieszy się zainteresowaniem wielu miast i gmin, które na wzór Krakowa chcą wspierać rodziny osób z niepełnosprawnościami. Wszystkich zainteresowanych partnerstwem w tym programie zapraszamy do współpracy. Ze szczegółowymi informacjami można zapoznać się na stronie: www.krakow.pl/bezbarrier lub pod numerami tel. 12 616-57-14, 12 616-50-76. (PSz)

Dostępny Dworek

Od października 2022 r. Centrum Kultury Dworek Białoprądnicki wprowadza wiele zmian, by stać się instytucją kultury dostępną dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach projektu „Dostępny Dworek” zakupiono przenośne pętle indukcyjne, a niebawem pojawi się nowa strona internetowa Centrum i jego siedmiu klubów kultury.

Aby być jeszcze lepiej przygotowany do pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami, pracownicy Dworku biorą udział w 12 szkoleniach. Ważną częścią projektu jest zapewnienie obecności tłumacza polskiego języka migowego na wybranych wydarzeniach. Wśród nich znajdują się m.in. mażowe spotkania w Dworku „Nie-wykluczeni, o niepełnosprawności i mitach sprawności”

(Horyzonty Równości), gdzie panelistami będą: Rafał Pawłowski (Fundacja Brak Barrier), prof. Hubert Kaszyński (socjologia UJ) i Remigiusz Kijewski (filozofia UW), oraz „Emocje na warsztacie. Usłyszymy wrażliwość” (Miejsce Wrażliwe), a także warsztaty i przedstawienie teatralne dla rodzin w Klubie Kultury „Łokietek” oraz wernisaż wystawy uczestników warsztatów malarstwa Klubu Kultury „Paleta”. Zachęcamy do śledzenia strony internetowej: dworek.eu i profilu instytucji na FB.

Przedsięwzięcie „Dostępny Dworek” wchodzi w zakres projektu „Kultura bez barier” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach działania 4.3 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. (AM)

05

maj 2023

- 6 / MIĘDZYNARODOWE MISTRZOSTWA MAŁOPOLSKI DZIECI I MŁODZIKÓW W JUDO. MEMORIAŁ PIOTRA TUCZYŃSKIEGO / MAŁA HALA
- 7 / DISNEY KSIĘŻNICZKI KONCERT
- 7 / OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ TAŃCA HIP HOP FULL OUT DANCE BATTLE / MAŁA HALA
- 14 / BE ACTIVE TOUR KRAKÓW / MAŁA HALA
- 18 / PETER GABRIEL
- 20 / CODZIENNE FIT TOUR X FOREVER. FASTER
- 27 / IL VOLO
- 30 / HANS ZIMMER LIVE
- 31 / DEF LEPPARD I MÖTLEY CRÜE

06

czerwiec 2023

- 7 / INCUBUS
- 9 / ANDRÉ RIEU
- 12 / HARD ROCK HEROES FESTIVAL
- 13-14 / IRON MAIDEN
- 17 / HIGH LEAGUE 7
- 19 / KISS
- 25-30 / III IGRZYSKA EUROPEJSKIE 2023 KRAKÓW MAŁOPOLSKA

07

lipiec 2023

- 13 / ZUCCHERO
- 15-16 / RYUCON FESTIWAL KULTURY DALEKOWSCHODNIEJ
- 20 / STING

08

sierpień 2023

- 4 / DEPECHE MODE
- 14 / TV GIRL
- 18-20 / XX MEMORIAŁ WAGNERA
- 25-26 / ROCKOWIZNA FESTIWAL KRAKÓW

09

wrzesień 2023

- 8-9 / SZKOŁA WYGRANYCH
- 10 / LOUIS TOMLINSON
- 15 / TRIBUTE TO HANS ZIMMER, ENNIO MORRICONE, JOHN WILLIAMS
- 30 / HACKYEAH 2023 HACKATHON

10

październik 2023

- 1 / HACKYEAH 2023 HACKATHON
- 28 / VISUAL CONCERT - KONCERT MUZYKI FILMOWEJ I EPICKIEJ
- 29 / LADY PANK MTV UNPLUGGED

11

listopad 2023

- 3 / HAUSER
- 8 / PACZEŚ & LOTEK TOUR
- 18 / BJÖRK
- 26 / KWIAT JABŁONI

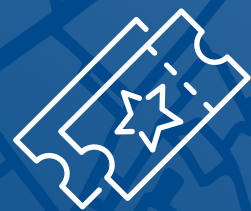
KALENDARZ WYDARZEŃ 2023

WIĘCEJ SZCZEGÓŁÓW NA:

www.tauronarenakrakow.pl

Dzieje się w Krakowie

DZIEJE SIĘ

27 kwietnia

Taneczna majówka

Klub Mirage (os. Bohaterów Września 26) zaprasza na wiosenną potańcówkę przy zespole muzycznym, aby spalić nagromadzone zimą złe kalorie i z radosnym przytupem powitać najpiękniejszy miesiąc roku!

28 kwietnia

Gala operetkowa

W Dworze Czeczów zabrzmia najpiękniejsze arie i duety operetkowe w wykonaniu artystów opery i operetki. Wykonawcy: Dorota Helbin – sopran, Jan Migala – baryton, Kristina Kutnik – fortepian.

29–30 kwietnia

Kiermasz pełen smaku

Na łące pod Halą Cracovia rozłoży się przepyszny Najedzeni Fest! W ramach „Majówki w mieście” kiermasz kulinarny pełen jedzenia połączy siły z festiwalem States of Mind.

28 kwietnia–7 maja

Wielkie święto kina

Tysiące widzów w kinach, gwiazdy filmowe z całego świata i profesjonalści z branży filmowej ponownie w Krakowie w ramach 16. edycji Międzynarodowego Festiwalu Kina Niezależnego Mastercard OFF CAMERA.

30 kwietnia

Kraków na okrągło

Krakowskie Forum Kultury zaprasza na spacer, którego bohaterem będzie prof. Maciej Leon Jakubowski – ojciec polskiej pediatrii. Jego dewizą była „troska o zdrowie i uśmiech dziecka”.

5 maja

Muniek i przyjaciele

W NCK akustyczna odłona koncertów w wykonaniu Zygmunta „Muńka” Staszczyka, lidera formacji T. Love. W koncertach towarzyszą mu: Cezariusz Kosman – gitara akustyczna, oraz Janek „Jahlove” Pęczak – gitara akustyczna.

9–11 maja

Wesele Figara

Teatr Bagatela zaprasza na intrygę dworską na weselo. Zbliżający się ślub Figara, służącego hrabiego Almavivy, staje pod znakiem zapytania, kiedy w zamku zjawia się Marcelina.

13–19 maja

Festiwal Papieru

Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida zaprasza do poznawania różnych faktur, struktur i możliwości celulozowych arkuszy. Uczestnicy warsztatów nauczą się pracy w ciekawych technikach, gdzie papier jest głównym komponentem.

14 maja

Pajęczaki w Dworku

Boicie się pajaków? Chcecie zobaczyć skorpiona z bliska? Koniecznie przyjdźcie do Dworku Białoprądnickiego na spotkanie „Oko w oko z pajęczakami”.

Będzie nowy park!

Nowy park powstanie przy ul. Radzikowskiego / wizualizacja: archiwum ZZM

Na części terenu po dawnym motelu Krak przy ul. Radzikowskiego powstanie park. Zarząd Zieleni Miejskiej właśnie szuka wykonawcy, który zrealizuje prace w ramach pierwszego etapu zagospodarowania miejskiej działki o powierzchni ponad 3 ha.

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, to już na przełomie maja i czerwca Miasto podpisze umowę z wykonawcą zadania, który na jego realizację będzie miał nieco ponad cztery miesiące. W północnej części działki znajdują się m.in. skatepark, dwa boiska do koszykówki i specjalna zielona przestrzeń dla dzieci wyposażona w drewniane równoważnie oraz głązy. W części południowej pojawią się m.in. huśtawki parkowe, a także boisko trawiaste do gry w siatkówkę i piłkę nożną. Przez teren parku poprowadzona zostanie ścieżka o układzie zamkniętym, pozwalająca na wypoczynek w zieleni, z dwiema huśtawkami pełniącymi funkcję bramy widokowej. Miejsce dawnego parkingu zajmie strefa sportowa.

We wschodniej części parku powstanie boisko trawiaste wraz bramkami do piłki nożnej, zestawem do siatkówki oraz piłkochwytnymi, a w części zachodniej staną huśtawki i ławki ze stołami piknikowymi. Pojawią się też nowe nasadzenia i niewielka łąka kwietna. Całkowity koszt budowy parku

przy ul. Radzikowskiego to 4,8 mln zł. W tym roku przeznaczono na ten cel 200 tys. zł w ramach zadań z budżetu obywatelskiego „Łączymy parki Bronowic 2.0” oraz „Łączymy bronowickie parki”. (JK)

Oddychamy coraz lepszym powietrzem

Zakaz palenia węglem i drewnem, zwiększająca się świadomość ekologiczna mieszkańców i skuteczna wymiana kotłów na terenie miasta wpływają pozytywnie na stopniową poprawę jakości powietrza w Krakowie.

W czasie minionego sezonu grzewczego strażnicy miejscy przeprowadzili ponad 3 tys. kontroli przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej. Od października 2022 r. do końca marca 2023 r. ujawnili 58 wykroczeń, nałożyli 38 mandatów karnych, sporządzili 7 wniosków o ukaranie do sądu i pouczyli 13 osób.

Z każdym rokiem zmniejsza się liczba dni z ponadnormatywnymi stężeniami smogu w mieście. W czwartym kwartale 2022 r. tylko trzykrotnie był ogłaszany drugi stopień zanieczyszczenia powietrza, podobnie było w pierwszym kwartale 2023 r.

– Jeśli porównamy sytuację w roku 2015, kiedy na większą skalę ruszyły dofi-

Aktywni w Dzielnicy VIII

Ciekawa propozycja dla dzieci i rodziców z Dzielnicy VIII Dębniki. W ramach budżetu obywatelskiego do 31 grudnia na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7 w Krakowie przy ul. Skotnickiej 86 realizowany będzie projekt „Aktywni w Krakowie”, obejmujący m.in. zwiedzanie placówek kulturalnych oraz naukowych zarówno w Krakowie, jak i w jego okolicach.

Jest to atrakcyjna propozycja na aktywne spędzanie wolnego czasu. W ramach projektu zostaną zorganizowane m.in. warsztaty stacjonarne dla dzieci w różnym wieku i rodziców (np. warsztaty z robotyki lub Minecrafta, rękodzieła, Zumba kids and junior itp.), warsztaty wyjazdowe dla rodziców z dziećmi i dla starszych dzieci (np. wyjazdy do miejsc stanowiących atrakcje turystyczne w okolicach Krakowa, zwiedzanie Krakowa itp.). Zaplanowano także spektakle, teatryki, minikoncerty i inne imprezy okolicznościowe. Dodatkowo podczas tegorocznych wakacji odbędą się dwa turnusy półkolonii dla dzieci w wieku 5–12 lat.

Nabór dzieci i rodziców na zajęcia będzie się odbywał przez formularz zgłoszeniowy na stronie internetowej projektu i poprzez media społecznościowe. Uczestnicy będą kwalifikowani do projektu zgodnie z kolejnością zgłoszeń.

Więcej informacji znaleźć można na stronie internetowej Krakowskiej Karty Rodzinnej: www.kkr.krakow.pl, i pod numerem tel. 12 616-51-25. (MP)

Witaj maj, piękny maj

Tadeusz Mordarski

3 maja o godz. 17.00 zapraszamy na Mały Rynek! / fot. Bogusław Świerczowski

To koniec siedzenia w domu i narzekania na niskie temperatury. Czas, by wyruszyć w miasto. W maju w Krakowie nie będzie czasu na nudę. Liczba imprez i ich różnorodność jest ogromna: od wielkiego patriotycznego „karaoke” przez edukacyjne spacerzy w otoczeniu zieleni aż po integracyjne pikniki rodzinne i wydarzenia międzypokoleniowe. Jesteście gotowi?

Tym razem nie ma wymówek. W maju na pewno nie możecie narzekać ani na pogodę, ani – tym bardziej – na brak atrakcji. I wcale nie musicie wydawać pieniędzy na to, aby się świetnie bawić. W stolicy Małopolski czeka na was masa wydarzeń, które są dostępne dla wszystkich!

Patriotyczne hity

Maj rozpoczniemy śpiewająco. I to do słownie. Na Małym Rynku odbędzie się kolejna Krakowska Lekcja Śpiewania, w tym roku pod tytułem „Majowa jutrzeńka”. – To sposób na radosne świętowanie! Weźcie dzieci, znajomych, sąsiadów, przyjdźcie całymi rodzinami – zachęca pomysłodawca

projektu Waldemar Domański, który poprowadzi wydarzenie. Podczas imprezy zabrzmiały pieśni i piosenki patriotyczne. – Lekcja Śpiewania to przewrotna forma koncertu polegająca na tym, że to nie artyści, ale właśnie publiczność jest głównym wykonawcą. Związany od początku z „lekcjami” krakowski Teatr Loch Camelot

wspiera i pomaga w śpiewaniu, podając odpowiednią tonację i linię melodyczną – opisuje Domański.

Tym, którzy nie pamiętają lub nie znają słów wykonywanych utworów, organizatorzy rozdadzą 2 tys. bezpłatnych papierowych śpiewników. A jeżeli ktoś woli wersję elektroniczną, wystarczy, że pobierze śpiewnik ze strony internetowej Biblioteki Polskiej Piosenki. – Te śpiewniki to znakomita „ściaga”, bo na co dzień raczej nie śpiewa się pieśni patriotycznych, a ich słowa pamięta się często bardzo mgliście, głównie ze szkoły – mówi pani Karolina, która regularnie bierze udział w Lekcjach Śpiewania. – Razem z chłopakiem często chodzimy na karaoke do krakowskich klubów, a te lekcje mogą właśnie do tego porównać. Jest zabawnie, interesująco i na pewno nie jest patetycznie, mimo że patriotyczne święta mogą się z tym kojarzyć – mówi nasza rozmówczyni.

Majowa Lekcja Śpiewania będzie już 84. edycją tego wydarzenia. – To koncerty, podczas których publiczność uczy się śpiewania polskich piosenek i pieśni. I myliłby się ten, kto myśli, że to nuda i kolejna „akademia ku czci...”. Wprawdzie wiele utworów ma kilkadziesiąt albo i kilkaset lat, ale forma i atmosfera koncertu czyni z nich współczesne „hity”. Śpiewakami bywają politycy, bezdomni, kapucyni, dziennikarze, a nawet egzotyczni turyści z Mauritiusa – opisuje Domański. Do tej pory rozdano łącznie około 450 tys. bezpłatnych śpiewników, z których korzystało blisko pół miliona ludzi!

Jeśli chcecie wziąć udział w najbliższej lekcji, wystarczy przyjść na Mały Rynek 3 maja o godz. 17.00.

Zielony maj

Trudno o inny miesiąc, który bardziej kojarzy się z wiosną. A jeśli wiosna, to i wytężone prace ogrodnicze, także w przestrzeni publicznej, w ramach projektu Jadalny Kraków. Co to takiego? – W wielu punktach naszego miasta zostaną wykonane nasadzenia w stylu jadalnego krajobrazu. Wśród sadzonych warzyw, owoców oraz ziół pojawią się również mniej oczywiste rośliny: liliowce, nasturcje czy begonie. W donicach i w gruncie będzie można dostrzec poziomki, dynie, kukurydzę, słoneczniki czy pomidorki koktajlowe. Miejsca te zostaną oznaczone specjalnym pinem z logotypem Jadalnego Krakowa, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli na własną rękę odkrywać Jadalny Kraków. W środku pina znajdować się będzie kod QR, dzięki któremu dowiemy się, jakie gatunki rosną pod danym „adresem” – tłumaczy Sylwia Groń-Ząbek z Zarządu Zieleni Miejskiej.

Punktem kulminacyjnym projektu będzie Jadalny Kraków Fest, organizowany 20 maja na polanie w parku Jordana. Myślą przewodnią spotkania z mieszkańcami będzie hasło: „Od nasiona do stołu”. – Krakowianie będą mogli otrzymać nasiona łąki kwietnej, a także wymieścić się sadzonkami czy rozsadami. Wśród pozostałych

Kraków w biało-czerwonych barwach

Pierwsze dni maja to oczywiście święto patriotyzmu. Kraków rozbłyśnie więc na biało-czerwono. W tych barwach zaświecą się kładka o. Bernatka, wieża telewizyjna na Krzemionkach, TAURON Arena Kraków oraz Centrum Kongresowe ICE Kraków.

Przemierzając się ulicami Krakowa, na budynkach Urzędu Miasta zauważymy także flagi państwowe, miejskie i unijne. Pojawią się one również na autobusach i tramwajach oraz w przestrzeni miejskiej, m.in. na pl. Matejki oraz przy Grobie Nieznanego Żołnierza, na placu wokół pomnika na Powiślu czy pl. o. Studzińskiego.

W środę 3 maja w Krakowie odbędą się uroczystości państwowe, wśród nich m.in. składanie kwiatów przy pomniku Czynu Zbrojnego Żołnierzy Polski Walczącej na Powiślu, msza św. w katedrze na Wawelu, pochód patriotyczny z Wawelu na pl. Matejki, składanie kwiatów na pl. o. Studzińskiego oraz uroczystości na pl. Matejki zakończone defiladą na ul. Basztowej.

3 maja Kraków będzie w biało-czerwonych barwach / fot. Bogusław Świerżowski

atrakcji przewidziano warsztaty z sadzenia roślin, które posłużą za składniki do pizzy, warsztaty z pszczelarstwa, spotkania artystyczne, spacer, kino plenerowe i rozmowy z ekspertami. Każdy będzie mógł też spróbować kuchni roślinnej z jednego z lokalnych foodtracków i odpocząć w strefie relaksu – opisuje Groń-Ząbek.

Po „jadalnym” krajobrazie miasta będzie podróżował także Parkobus, który zabierze ze sobą dwie grupy uczestników. – Do pierwszej, w ramach kampanii „Kraków w formie”, zapraszamy tych wszystkich, którzy lubią nordic walking. Do drugiej – miłośników fotografii, ponieważ przyjrzy się roślinom jadalnym pod czułym okiem, a właściwie obiektywem, Krzysztofa Morańdy – mówi przedstawicielka ZZM. Pierwsza z planowanych wycieczek, pod kwitnące jabłonie rosnące w parku Nad Sudotem, odbędzie się 13 maja. Kolejne wyprawy odwiedzą równie atrakcyjne miejsca: Krakowską Farmę Miejską, Rodzinne Ogródki Działkowe „Wisła”, winnicę Srebrna Góra oraz Las Wolski. Na wszystkie wycieczki obowiązują zapisy pod adresem: krakowwzieleni.pl/wydarzenia.

A jeśli ktoś chciałby wybrać się na spacer po krakowskich parkach, to koniecznie powinien odwiedzić park im. Wojciecha Bednarskiego. Został on wyremontowany i od 27 kwietnia będzie oficjalnie dostępny dla mieszkańców.

Rodzinne świętowanie

Maj w naszym mieście zakończy się Świętem Rodziny Krakowskiej, które potrwa trzy dni (26–28 maja). Zająć dla rodzin zostaną zorganizowane równoległe ▶

► w różnych punktach Krakowa. W ciągu trzech dni będzie można wziąć udział w piknikach, grach miejskich i plenerowych, wycieczkach, spektaklach, wystawach, konkursach i warsztatach.

Kulminacyjne wydarzenie odbędzie się w niedzielę, 28 maja, na terenach zielonych przy TAURON Arenie Kraków. – Organizując Święto w nowym miejscu, chcemy pokazać krakowianom kolejny atrakcyjny i zielony obszar Krakowa. Tutaj rodziny będą mogły razem aktywnie spędzić czas, biorąc udział w różnorodnych pokazach, warsztatach i konkursach. Będzie również możliwość skorzystania z badań i porad, których udzielać będą pracownicy służby zdrowia. Ciekawe pokazy i moc atrakcji, nie tylko dla najmłodszych, przygotują też przedstawiciele służb mundurowych – wylicza Marzena Paszkot, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny.

Co jeszcze robić w Krakowie w maju?

Lista wydarzeń organizowanych w Krakowie jest bardzo długa. Na pewno nie jesteśmy w stanie opisać ich wszystkich, ale przybliżymy choć kilka.

6 maja, HUKI w HUCIE – slam poetycki / eliminacje do mistrzostw Polski, miejsce: ARTzona, Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida, os. Górali 4. Slam poetycki to rodzaj turnieju łączącego poezję ze sztuką performance'u. Zasady są dość proste: występy odbywają się bez użycia rekwizytów i kostiumów, każdy z uczestników otrzymuje trzy minuty na zaprezentowanie utworu swojego autorstwa, a publiczność, w drodze głosowania, wybiera najlepszy występ.

13 maja, Soboty dla poligloty: „Deutsch ist super” – warsztaty językowe. Nauka języka niemieckiego wcale nie musi być trudna!

Kocham Kraków z Wzajemnością

Integracja z osobami niepełnosprawnymi, pokazanie ich twórczości oraz przełamywanie barier społecznych – to główne cele organizowanego od ponad 20 lat Tygodnia Osób z Niepełnosprawnościami „Kocham Kraków z Wzajemnością”.

Tegoroczne wydarzenie odbędzie się w dniach 12–19 maja. Nie zabraknie licznych imprez sportowych, rekreacyjnych i integracyjnych oraz bogatej oferty kulturalnej. Wiele będzie się działo na Rynku Głównym, który – dzięki swojej dostępności – stanowi idealną przestrzeń dla osób z problemami ruchowymi.

Odwiedź Nowohuckie Centrum Kultury i zobacz, że poznawanie języków obcych może być zabawą. Zajęcia dla uczniów szkoły podstawowej. W kolejne soboty maja będzie można uczyć się hiszpańskiego (20 maja) oraz angielskiego (27 maja).

20 maja, Święto Dzielnicy I Stare Miasto „Legends i baśnie krakowskie”, godz. 15.00–21.30, bulwar Czerwieński. W programie m.in. animacje, warsztaty, pokazy, występy, koncert zespołu Hollywood Swing oraz poczęstunek.

28 maja, Piknik Rodzinny w ramach Miejskiego Programu Integracji Wielopokoleniowej, godz. 12.00–16.00, ogród Centrum Młodzieży przy ul. Krupniczej 38. W programie m.in. warsztaty, zabawy, animacje oraz poczęstunek.

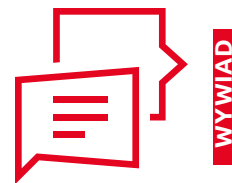

W niedzielę 4 czerwca zapraszamy do pawacu Wielopolskich przy pl. Wszystkich Świętych / fot. Bogusław Świerżowski

Monika Chylaszek

dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej, rzecznik prasowy Prezydenta Miasta Krakowa

DOM pod znakiem Kopernika

– Większości z nas urząd nie kojarzy się z miejscem, gdzie można przyjść z dzieckiem i dobrze się bawić. Tego dnia przestajemy być tylko budynkiem „z okienkami”, w którym załatwia się formalności – mówi Monika Chylaszek, dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej, i zdradza, co w tym roku znajdzie się w programie Dnia Otwartego Magistratu (DOM). Rozmawia Joanna Korta.

W kalendarzu mamy końcówkę kwietnia. Domyślam się, że to gorący okres dla organizatora Dnia Otwartego Magistratu, który odbędzie się już 4 czerwca. Praca wre?

Monika Chylaszek: To bardzo duże przedsięwzięcie, także logistyczne, dlatego pracujemy nad nim już od początku roku. Podstawa to wymyślenie tematu. Tym razem nie było trudno, bo świętujemy 550-lecie urodzin Mikołaja Kopernika, więc motywem przewodnim będzie dziedzictwo wybitnego astronoma. Zaplanowaliśmy szereg aktywności w ramach trzech bloków tematycznych: „Kopernik – twórca”, „Kopernik – mędrzec” i „Kopernik – przyjaciel”, nawiązując bezpośrednio także do niedawno uchwalonego „Programu strategicznego komunikacji marki Krakowa na lata 2023–2030”. W pracy nad programem mocno kierujemy się tym, co podobało się w latach poprzednich. Jak zwykle będzie zatem dużo propozycji dla dzieci, ale razem z miejskimi spółkami i jednostkami, a także partnerami zewnętrznymi, Uniwersytetem Jagiellońskim i szpitalami, postaramy się o to, by był to ciekawy dzień także dla dorosłych.

DOM to niepowtarzalna okazja, by zajrzeć w różne zakamarki pałacu Wielopolskich. Tak będzie także tym razem?

MCh: Oczywiście! To co roku jeden z najmocniejszych punktów tego dnia. Dla nas budynek przy pl. Wszystkich Świętych to miejsce pracy – hol Prezydencki czy Salę Obrad Rady Miasta mamy na wyciągnięcie ręki. Dla krakowian wydają się one niedostępne, mimo że co dwa tygodnie każdy może przyjść na sesję. Podczas DOM zabytkowe wnętrza magistratu będzie można zwiedzić z przewodnikiem, który zdradzi wiele tajemnic pałacu.

Jak będzie wyglądał tegoroczny Dzień Otwarty Magistratu?

MCh: Tradycyjnie przygotowaliśmy mnóstwo atrakcji dla dzieci, które zaprosimy m.in. do przenośnego planetarium, na warsztaty kodowania czy obserwacje naukowe. Będzie można wykonać podstawowe badania profilaktyczne, zapoznać się z działalnością ekologiczną Miasta i wspólnie z nami pospacerować po Krakowie, w tym po kwartale UJ, śladami Mikołaja Kopernika. Część propozycji

nie ma limitowanej liczby uczestników, ale na wycieczki – ze względu na komfort zwiedzających – trzeba się wcześniej zapisać. Na zakończenie zaprosimy na koncert Janusza Radka.

To już 21. edycja DOM. Jak udaje się zbudować taki program imprezy, by przyciągnąć mieszkańców i skutecznie konkurować z innymi wydarzeniami w Krakowie?

MCh: Większości z nas urząd nie kojarzy się z miejscem, gdzie można przyjść z dzieckiem i dobrze się bawić. Tego dnia przestajemy być tylko budynkiem „z okienkami”, w którym załatwia się formalności, a „wrzucamy na luz” i w ciekawej formie pokazujemy to, czym zajmuje się Miasto. Dodatkowo pomaga nam lokalizacja. Centrum Krakowa w czerwcową niedzielę gromadzi tłumy, a my staramy się być dobrze widoczni i trochę tych tłumów do nas przyciągnąć.

Bogaty i różnorodny program chyba idealnie wpisuje się w niedawno uchwalony „Program strategiczny komunikacji marki Krakowa na lata 2023–2030”?

MCh: Dokładnie tak! Badania, które poprzedziły powstanie strategii, pokazały, że mimo dość ciężkiego czasu – dwóch lat pandemii, nerwowego okresu wojny za naszą wschodnią gra-

nicą, trudnej sytuacji ekonomicznej – krakowianie są dumni z Krakowa, pozostając przy tym świadomymi różnych problemów miasta i tego, co trzeba poprawić. To nam uzmysłowiło, że nie potrzebujemy już strategii promocji, która z założenia jest przecież jednostronna, tylko komunikacji – bo ta zakłada dialog. To krakowianie najlepiej opowiadają o mieście i są jego najlepszymi ambasadorami. Wiemy, że musimy się wzajemnie słuchać – jesteśmy ciekawi, co mają nam do powiedzenia, ale sami musimy zadbać o to, żeby mieli o czym mówić. Takie wydarzenia wpisują się w strategię i pozwalają nam realizować cel nadrzędny: stają się okazją, by pokazać, co robi Miasto i – co czasem ważniejsze – dlaczego to robi. DOM to nie tylko rodzinny piknik zakończony koncertem. W tym dniu możemy opowiedzieć lub przypomnieć, jak wieloma rzeczami zajmujemy się na co dzień.

Tradycyjnie przygotowaliśmy mnóstwo atrakcji dla dzieci, które zaprosimy m.in. do przenośnego planetarium, na warsztaty kodowania czy obserwacje naukowe.

Artystyczny mecenat miasta

Joanna Korta

To nie tylko miejsca, gdzie można obcować ze sztuką i ją nabywać, ale także lokale, w których odbywają się ciekawe wydarzenia artystyczne i gości wielu twórców – zarówno wielkie nazwiska, jak i ciekawi debiutanci. Prywatne galerie wrosły już w kulturalny pejzaż Krakowa. Miasto od lat wspiera ich działalność.

Obecnie pomoc galeriom reguluje uchwała RMK z 2006 r. w sprawie przyjęcia programu mecenatu artystycznego i usług publicznych w zakresie kultury – galerie sztuki, ale Miasto wspiera to środowisko już od 1996 r. Właściciele galerii sztuki mogą prowadzić działalność w lokalach komunalnych na preferencyjnych warunkach – najem odbywa się w drodze bezprzetargowej, a najemcy płacą taką stawkę czynszową jak za lokal przeznaczony na działalność niekomercyjną.

Aby skorzystać z pomocy Miasta, trzeba spełniać kilka warunków – poza prowadzeniem działalności wystawienniczej połączonej ze sprzedażą dzieł sztuki oraz świadczeniem usług w zakresie sztuki, wymagane jest m.in. realizowanie konkretnego programu artystycznego i prowadzenie dokumentacji działalności w formie katalogów, plakatów, afiszy etc. Dodatkowo można ubiegać się także o wsparcie dla realizowanych w galeriach, także tych nieobjętych stawką preferencyjną, projektów kulturalnych. Jeden z nich przed nami – to Cra-cow Art Week „Krakers”, którego XII edycja

odbędzie się w dniach 12–19 maja pod hasłem „Art always wins!”.

W tym roku ze wsparcia Miasta w postaci preferencyjnego czynszu za lokal korzysta 11 krakowskich galerii sztuki, w tym Artemis z ul. Poselskiej 15 i Galeria Autorska Mariana Gołogórskiego z ul. Grodzkiej 29.

Mistrzowie i debiutanci pod jednym dachem

W przyszłym roku jubileusz 30-lecia będzie świętować galeria Artemis; to spełnienie zawodowych planów właścicielki – Janiny Górki-Czarneckiej. Ze sztukami plastycznymi obcuje od zawsze (była m.in. dyrektorem Biura Wystaw Artystycznych czy Galerii Akademii Sztuk Pięknych) i dzięki temu doskonale zna środowisko artystyczne. – Otwarcie prywatnej galerii było bardzo ryzykowne, ale m.in. dzięki temu, że w pewnym momencie Miasto postanowiło wesprzeć takie inicjatywy poprzez preferencyjny czynsz za lokal, mogę zaproponować odbiorcom coś więcej niż sklep z obrazami. Zawsze byłam przyzwyczajona do robienia wystaw, po których zostaje choćby

niewielka dokumentacja w postaci folderu. Tak działam do dziś – zapewnia. Jej galeria gościła prace czołowych artystów: Tadeusza Kantora, Edwarda Dwurnika, Eugeniusza Muchy, Janiny Kraupe, Anny Güntner, Ewy Kuryluk i wielu innych. Ani pani Janina, ani jej córka Dominika, z którą prowadzi galerię, nie są przywiązane do jednej stylistyki czy nurtu. Nie boją się też debiutów. – U nas obok wielkiego Nowosielskiego wiszą prace młodych zdolnych, którymi naprawdę warto się zainteresować. To nie jest tak, że sztuka jest zarezerwowana wyłącznie dla ludzi majątnych. W relacjach medialnych zwykle przebijają się rekordowe ceny. Ale jeśli ktoś czuje potrzebę, by mieć u siebie coś oryginalnego – choćby w postaci grafiki – za stosunkowo niewielkie pieniądze, to jest to możliwe – przekonuje właścicielka Artemis. Najbliższa okazja, by odwiedzić jej galerię, nadarzy się już w maju – w jej wnętrzach po raz drugi zagoszczą prace Jana Dobkowskiego. Wstęp wolny.

Szkoło jako choroba przewlekła

Marian Gołogórski twórczo działa od 50 lat. W 1983 r. założył (razem ze współnikiem) prywatną galerię autorską – jedną z pierwszych w Polsce i drugą w Krakowie. Na początku zajmowali niewielki lokal na Grodzkiej. – Byliśmy miejscem konsolidującym środowisko artystyczne. W małym wnętrzu odbywały się wielkie wernisaże, a przez galerię przewinęły się takie nazwiska jak Jerzy Panek, Jacek Sroka czy Eugeniusz Mucha. Dużo się u nas działo. Każdy wernisaż kończył się wyjściem do pracowni artysty lub do mnie do domu. Takiego życia artystycznego i takiego Krakowa już nie ma – twierdzi Gołogórski, który studiował na Wydziale Rzeźby ASP w Krakowie, ale życie zawodowe rozpoczął od projektowania szkła i współpracy z Hutą Szkła „Prądniczanka”. W szkło zakochany jest nadal, śmieje się, że to jego „choroba przewlekła”. Dlatego w galerii szkło jest oczywiście stale obecne. Ale nie tylko ono. Artysta prezentuje też swoje obrazy, rzeźby i biżuterię. – Moja galeria jest dostępna dla wszystkich. Mam szerokie spektrum wystawiennicze, zaczynając od przedmiotów najdrobniejszych. Nikt nie boi się do mnie wejść, bo to, co widzi, jest zachęcające – mówi Gołogórski, który obecnie szuka dodatkowej przestrzeni pod działalność wystawienniczą.

Prywatne galerie wrosły już w kulturalny pejzaż Krakowa / fot. Bogusław Świerczowski

Dzień Tańca z Cracovia Danza

Agnieszka Malatyńska-Stankiewicz

Towarzyszy ludzkości od zawsze, wyraża emocje, leczy ciało i duszę, jest jedną z najpiękniejszych sztuk, łączącą w sobie wiele elementów – oto taniec. 29 kwietnia na całym świecie obchodzimy Międzynarodowy Dzień Tańca. Z tej okazji dyrektor Romana Agnel wraz z Baletem Dworskim „Cracovia Danza” składa życzenia wszystkim, którym serce bije dla tańca.

Stało się już tradycją, że Cracovia Danza zaprasza na obchody Międzynarodowego Dnia Tańca. Od lat Balet świętuje ten niezwykle dzień z przyjaciółmi, którym nieobcy jest los tancerzy, a także ich artystyczne osiągnięcia. W tym roku Cracovia Danza obchodzi to święto już 26 kwietnia, wystawiając na scenie Teatru Variété spektakl „Pan Twardowski. Ale bajka!”. Przedstawienie łączące krakowską legendę i muzykę Stanisława Moniuszki przenosi

Pani Twardowska ze spektaklu „Pan Twardowski. Ale bajka!” / fot. Jan Gromko

widzów w świat wyobraźni, magii i humoru, ale przede wszystkim w świat tańca. To jednak niejedyna atrakcja tego wieczoru. Galę otworzy pokaz oryginalnych choreografii z XVIII w., które wykonywał Jean-Georges Noverre, choreograf i wielki reformator baletu. Przypomnijmy też, że to data chrztu Noverre’a (29 kwietnia) została wybrana w 1982 r. przez UNESCO na Międzynarodowy Dzień Tańca.

Właśnie 29 kwietnia Balet Cracovia Danza wystąpi w Łodzi, w Pałacu Herbsta, który jest oddziałem łódzkiego Muzeum Sztuki, prezentując spektakl „Od poloneza do mazura”.

 Kraków

M
I
T

Już otwarty!

Ogród Doświadczeń

im. Stanisława Lema w Krakowie

mit.krakow.pl

Szczegóły

Fot. Krzysztof Morańda

Sprawdź, czy jesteś już spóźniony

Dawid Masto*

Codziennie odnoszę wrażenie, że świat wciąż przyspiesza. Nie mam tu na myśli jakichś odległych, globalnych przemian czy też procesów, o których słyszy się w radiu i telewizji albo czytacie w prasie czy internecie. Chodzi mi raczej o świat zwierząt i roślin z Lasu Wolskiego.

Ciekawe, prawda? Wydaje się, że przyroda ma swój naturalny, niezmacony rytm, który znamy z filmów przyrodniczych ze spokojnym głosem Krystyny Czubówny w tle. Nikt nie widział przecież borsuków gnających przez las w obawie, że spóźnią się na autobus, bo zasnęły do pracy. Nie słyszałem, żeby ktoś zauważył, jak puszki odprowadza swoje podloty do przedszkola, a później prędko leci na zakupy, bo musi zdążyć z posprzątaniami domu na odwiedzinach teściowej. Nie znam także przypadku natknięcia się na sarny w kolejce do weterynarza, bo zaczął się okres pyleńia i mają już dość ciekającego nosa. Czy to znaczy, że zwierzęta nie spieszą się tak, jak często zdarza się nam – ludziom? Czy mają inne zmartwienia i problemy? Wprost przeciwnie – mają dokładnie takie same!

Nastaw budzik wcześniej

Cały leśny pośpiech nakręca nie kto inny jak słońce we własnej osobie. Nie raczy wstawać codziennie o tej samej porze, tylko każdego dnia wschodzi wcześniej! Dzień się niby wydłuża, ale jeśli chce się nadążyć za dynamicznie zmieniającym się wiosennym lasem, nie można być śpiochem. Nie ma innego wyjścia, każdego kolejnego dnia trzeba nastawić budzik na wcześniejszą godzinę. Przykłady? Wyobraźcie sobie, że jesteście geofitami. Musicie wyrosnąć z ziemi, wytworzyć kwiaty i zostać zapyłonymi, nim drzewa okryją się liśćmi i zastąpią życiodajne słońce. Musicie również mieć nadzieję, że nie będzie długotrwałych powrotów zimy, i liczyć na to, że ktoś was najzwyczajniej nie zje.

Życie w locie

Kolejny dobry przykład to ptaki. Jeśli myślicie, że posiadanie skrzydeł to tylko sielanka i bez troskie loty pod niebieskim niebem, to jesteście w błędzie. Będąc ptakiem, trzeba znaleźć swoją drugą połówkę, a sami wiecie, ile z tym bywa problemów. Dodam tylko, że ptaki w tych kwestiach wcale nie mają łatwiej. Potem pozostaje już „jedynie” uwić gniazdo lub wykuć dziuplę, założyć rodzinę, wykarmić potomstwo oraz nauczyć młode pokolenie, jak latać, zdobywać pokarm i żyć w lesie. Nie można jednak przy tych wszystkich obowiązkach stracić koncentracji, bo wystarczy chwila nieuwagi... i zostanie się zjedzonym.

Co nas łączy z mieszkańcami lasu?

Chodząc leśnymi ścieżkami, często się nad tym zastanawiam, a wtedy zawsze dopada mnie ta sama myśl, którą chciałbym się z wami teraz podzielić. Zwarowane tempo życia doprowadzi każdego z nas do tego, że pewnego dnia, mimo najszczerzych chęci, nie zdążymy w jakieś miejsce, gdzieś nie damy rady być na czas. Nieważne, czy spóźnimy się na autobus, do pracy, na spotkanie z bliskimi czy do lekarza. Nigdy natomiast nie spóźnimy się do lasu. Nigdy nie będzie za

---

Cały leśny pośpiech nakręca nie kto inny jak słońce we własnej osobie. Nie raczy wstawać codziennie o tej samej porze, tylko każdego dnia wschodzi wcześniej! Dzień się niby wydłuża, ale jeśli chce się nadążyć za dynamicznie zmieniającym się wiosennym lasem, nie można być śpiochem.

---

późno, aby odkryć, jak wiele wspólnego mamy z tutejszymi mieszkańcami, jak podobne są nasze problemy i troski. To miłe: wiedzieć, że nie zostajemy z tym wszystkim sami, a tak jest właśnie w lesie.

* edukator przyrodniczy w Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”

Centrum Edukacji Przyrodniczej zaprasza na Wielopole 17A / zdjęcia: archiwum CEK

Zapraszamy do Centrum Edukacji Klimatycznej

Ewa Catus

Krakowskie Centrum Edukacji Klimatycznej to pierwsze takie miejsce w Polsce stworzone przez Miasto dla podnoszenia świadomości klimatycznej mieszkańców.

Od dwóch miesięcy informuje, edukuje i angażuje, poruszając tematy związane ze zmianami klimatu i metodami przeciwdziałania tym zmianom.

Pierwsze tygodnie działania Centrum pokazały, jak bardzo jest potrzebne. Odwiedziło

nas przeszło 1000 osób, a za nami już ponad 50 wydarzeń, w tym wykłady, warsztaty, spotkania z autorami książek, zajęcia przybliżające „klimatyczną” stronę miasta, podczas których dorośli, młodzież i dzieci mogli dowiedzieć się, jak zmniejszyć ilość

Kontakt
cek.krakow@um.krakow.pl
tel. 12 616-89-47.

plastiku w naszym otoczeniu, jak wyszukiwać peretki z drugiej ręki czy jak dać drugie życie różnym przedmiotom z własnego domu.

Wielopole 17A – nowy, ważny adres na mapie Krakowa

Centrum działa jako miejsce spotkań, warsztatów i edukacji bazującej na praktyce i doświadczeniu. Co istotne, zgodnie z proklimatyczną ideą współdzielenia będzie udostępniane podmiotom zewnętrznym (np. organizacjom pozarządowym, placówkom edukacyjnym) na działania związane z ochroną klimatu i edukacją w tym zakresie.

Na jakie wydarzenia warto się zapisać?

W najbliższych dniach w Centrum gości Łowca Skarbów – Sklepikarz z Krakowa, który zdradzi sekrety dotyczące najlepszych miejsc na zakupy z drugiej ręki (26 kwietnia, godz. 17.00). Będzie można także poznać „Nową Hutę od natury strony” (27 kwietnia, godz. 18.00) oraz znaleźć nieoczyszczone zielone miejsca na mapie Krakowa. Na początku maja będziemy zachęcać do pielęgnacji roślin w naszym otoczeniu i urządzimy zielone warsztaty dla początkujących ogrodników. Co tydzień odbywają się też spotkania dotyczące zmian klimatu na terenie miasta, na które również serdecznie zapraszamy.

Działania Centrum wpisują się w trwającą od ponad dwóch lat kampanię „Kraków w dobrym klimacie”. Więcej informacji o działaniach placówki można znaleźć na stronie www.krakow.pl/klimat oraz w mediach społecznościowych: na FB i Instagramie ([centrumedukacjiklimatycznej](https://www.instagram.com/centrumedukacjiklimatycznej)).

KRAKÓW.PL

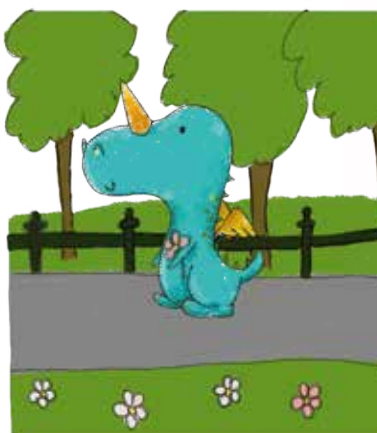
mini

CZEŚĆ! HI! BUENOS DIAS! BONJOUR! CIAO! AHOJ!

Bardzo, ale to bardzo się cieszę, że już za chwilę kwiecień, co przeplata zimę z latem, zamieni się w kolorowy maj! Za nami sporo kwietniowych wydarzeń. Udało się nam spędzić noc na seansach w krakowskich kinach: Agrafka, Kika i Mikro podczas „Nocy kin studyjnych” (15 kwietnia), a 23 kwietnia świętowaliśmy Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich. Smocza ciocia zorganizowała nam z tej okazji maraton czytelniczy, podczas którego dzieliliśmy się fragmentami ulubionych książek. Ale maj zapowiada się jeszcze ciekawiej! Najpierw majówka, czyli długi weekend pełen koncertów, spektakli, pikników. Jestem pewien, że będziemy się świetnie bawić. Może spotkamy się gdzieś na krakowskich imprezach lub na ścieżkach rowerowych, rusza bowiem Rowerowy Maj, czyli kampania promująca zdrowy tryb życia i oczywiście jazdę na dwóch kółkach!

SPACEROWY KRAKÓW

Znajdź 5 różnic w ilustracjach.

ZACZYTANY KRAKÓW

Nawet smokorożce czasem latają pościelotami!

Rodzina Biedronek już czeka przy drzwiach wyobraźni po to, by wspólnie z najmłodszymi i ich rodzinami wyruszyć w niezwykłą podróż. Podmorskie królestwa, słodkie krainy, lasy pełne dźwięków czy państwo elfów – to tylko niektóre z miejsc w planie tej osobliwej wycieczki. Podróże pościelotem to wyjątkowa książka, która powstała z połączenia dwóch pasji: ruchu i opowiadania historii. To odpowiedź na potrzeby współczesnego świata – zdalne nauczanie i siedzący

tryb życia sprawiają, że dzieci są coraz mniej aktywne fizycznie. Jak wiadomo, ruch jest najlepszą profilaktyką chorób i wad postawy, a do tego poprawia koncentrację, pamięć oraz polepsza nastrój. Pościelotowe ćwiczenia można wykonywać na łóżku, podłodze, dywanie czy trawie. Świetnie sprawdzą się również w podróży lub szkole.

Anna Machacz, Magdalena Krzysik, „Podróże pościelotem”, Kraków 2016

WRAŻLIVE

PRACOWNIA SPORTOWA

Mam dla was krzyżówkę, która wije się jak wąż. Odgadnijcie wraz z rodzicami podane hasła. Ostatnia litera każdego słowa jest pierwszą następnego.

1. ... królewski na Wawelu
2. ... i królowa
3. ... Wolski
4. Kuzyn Smokoroźca
5. Legendarny założyciel Krakowa
6. ... Kościuszki

LABIRYNT

Mój kask rowerowy gdzieś się zapodział. Pomóżcie mi go odnaleźć.

JUŻ WIEM!

Lubicie chodzić do kina? Bo ja bardzo! Kino to magia. To możliwość wejścia w świat na co dzień niedostępny, to nasze marzenia przełożone na język obrazu i dźwięku. Wiecie, co było praprzodkiem kina? To urządzenie kinematograficzne „laterna magica”, czyli latarnia czarnoksiężka. Jego twórcami byli bracia Lumière, którzy zorganizowali swój pierwszy pokaz filmowy pod koniec XIX w. w Paryżu. Ciekawe, czy przypuszczali, że kino opanuje świat rozrywki? W Krakowie filmy braci Lumière pokazywano już w roku 1896 w Teatrze Miejskim, a na początku XX w. zaczęły powstawać nowoczesne, jak na owe czasy, kina. Niestety większość z nich nie przetrwała do dziś, ale smocza ciocia była chyba w każdym z nich. Muszę się jednak i ja pochwalić, że ostatnio odwiedziłem największą salę kinową w mieście, w której jest 828 miejsc. Ciekawe, czy wiecie, w którym kinie obejrzałem seans ze Smokiem Wawelskim?

Opracowanie: Anna Machacz
Projekt graficzny i ilustracje: Elżbieta Dias Wituła

Nowe miejsce spotkań dla mieszkańców: tym razem w Łuczanowicach

Jan Machowski

Jest już boisko, brakuje jeszcze pawilonu, który pozwoliłby poszerzyć ofertę rekreacyjno-sportową. Dzięki staraniom lokalnej społeczności, przy wsparciu radnych i władz Krakowa w nowohuckich Łuczanowicach powstanie kolejne dzielnicowe miejsce spotkań.

Wiemy, jak bardzo osoby z peryferyjnych osiedli Krakowa potrzebują miejsc, w których mogłyby się spotkać i spędzić wolny czas. W nowohuckich Łuczanowicach działa już lokalny klub kultury, jest boisko. W ciągu najbliższych kilkunastu miesięcy chcemy przekazać mieszkańcom nowy pawilon, dzięki któremu lokalna oferta sportowa i rekreacyjna znacząco się wzbogaci. Inwestycja, za którą odpowiada ZIM, nie byłaby możliwa bez starań lokalnej społeczności, radnych miasta i dzielnicy. Co ważne, pawilon będzie energooszczędny, a dodatkowo zastosowany zostanie tzw. zielony dach – mówi Andrzej Kulig, zastępca prezydenta Krakowa.

Budynek w technologii modułowej

Zanim jednak pierwsze osoby będą mogły skorzystać z nowej konstrukcji, konieczne jest wykonanie robót budowlanych, a wcześniej opracowanie projektu i uzyskanie zgód na realizację. Dokumentacja projektowa powstanie w oparciu o niedawno odebrany program funkcjonalno-użytkowy, który precyzuje najważniejsze elementy nowej inwestycji. Budynek stanie przy ul. Mycielskiego, bezpośrednio przy istniejącym tam boisku. – Założenie jest takie, by dla lokalnej społeczności powstał parterowy budynek sportowo-rekreacyjny, wzniesiony w technologii modułowej.

Będzie z niego mogło jednocześnie korzystać do 50 osób, a sam pawilon będzie miał ok. 200 m kw. – wyjaśnia Łukasz Szewczyk, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich w Krakowie.

W budynku mają się znajdować m.in. dwie sale: większa (ok. 80 m kw.), z możliwością podziału systemową ścianką mobilną, i mniejsza (ok. 20 m kw.), gdzie mógłby się znaleźć stół do ping-ponga. Duża sala będzie wyposażona w system wystawienniczy, instalację audio-video, rzutnik i ekran. W pawilonie będą też szatnia i sanitariaty, magazyn na sprzęt sportowy, zaplecze kuchenne, biuro i ogólnodostępna toaleta.

Finat za kilkanaście miesięcy

W ramach zadania zaplanowano również zagospodarowanie terenu, w tym budowę dojazdów i miejsc postojowych dla ok. 15 samochodów osobowych oraz montaż stojaków na rowery. Powstanie niezbędna infrastruktura techniczna: sieci, przyłącza oraz instalacje zewnętrzne umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie budynku, w tym instalacja OZE, która pozwoli na obniżenie bieżących kosztów utrzymania i użytkowania.

nia i użytkowania.

Budowa pawilonu rekreacyjno-sportowego w Łuczanowicach ma zapewnione finansowanie. Zgodnie z planem realizacja zadania ma się zakończyć w 2024 r.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

7 kwietnia

• Nabożeństwo wielkopiątkowe organizowane przez Kościoły ewangeliczne w Krakowie, ul. Orzechowa

8 kwietnia

• Spotkanie wielkanocne na Rynku Głównym połączone ze święceniem pokarmów, Rynek Główny, scena Jarmarku Wielkanocnego pod wieżą Ratuszową

14 kwietnia

- Spotkanie z krakowskim korpusem konsularnym – prezentacja najważniejszych planów i założeń polityki Miasta, Sala Obrad Rady Miasta Krakowa
- Uroczystości pogrzebowe prof. Zbigniewa Zuziaka, wybitnego architekta, wieloletniego pracownika naukowego Politechniki Krakowskiej, Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa w latach 2002–2004, który odpowiadał m.in. za projekt rewitalizacji krakowskiego Kazimierza, cmentarz Rakowicki

Więcej zdjęć z wydarzeń miejskich znajduje się na stronie: www.krakow.pl/otofotokronika

Tydzień Rewitalizacji

Katarzyna Meus

Po przyjęciu uchwały o sporządzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) Wydział ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Urzędu Miasta Krakowa przystąpił do pracy. Zapraszamy zatem na Tydzień Rewitalizacji pod hasłem: „Działamy razem!” (15–19 maja).

Rewitalizacja oznacza nie tylko wizualne zmiany przestrzeni, ale też działania dostosowane do lokalnych uwarunkowań, dzięki którym rewitalizowane obszary staną się lepszymi miejscami do życia. Proces ten nie polega na prowadzeniu robót budowlanych oraz remontów obszarów zabytkowych, z czym często bywa utożsamiany.

Gminny Program Rewitalizacji to dokument określający potrzeby miasta w tym zakresie. W ubiegłym roku wyznaczono obszary, na których odnotowano negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze czy środowiskowe, i one właśnie zostaną objęte działaniami rewitalizacyjnymi. Są to: Kazimierz-Stradom, Grzegórzki-Wesoła oraz „stara” Nowa Huta.

Ważne jest zebranie informacji na ich temat poprzez badanie przyczyn zjawisk problemowych, miejsc ich koncentracji oraz istniejących między nimi powiązań – dlatego właśnie zorganizowano Tydzień Rewitalizacji. Jego hasło przewodnie: „Działamy razem!” kładzie nacisk na wspólne spotkania i rozmowy.

Spotkania będą służyły wstuchaniu się w głos interesariuszy, a tym samym pogłębieniu wiedzy o problemach i potencjale obszarów, które należy objąć rewitalizacją. Do udziału w nich zapraszamy

mieszkańców, lokalnych liderów, a także przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji różnego typu. Zapraszamy również do kontaktu mailowego z organizatorami pod adresem: rewitalizacja@um.krakow.pl.

★

Nowa Huta
 15 maja, Dom Utopii, os. Szkolne 26A, sala 201
 13.00–15.30 – spotkanie dla instytucji kultury
 17.00–19.00 – spotkanie dla mieszkańców, NGO i lokalnych liderów

**Kazimierz-Stradom
 Grzegórzki-Wesoła**
 17 maja, Muzeum Etnograficzne, pl. Wolnica 1
 17.00–19.00 – spotkanie dla mieszkańców, NGO i lokalnych liderów
 18 maja, Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22, ul. Zabłocie 22
 13.00–15.30 – spotkanie dla instytucji kultury

Miasto walczy z podtopieniami

Tadeusz Mordarski

– Musimy działać na wielu frontach, aby Kraków nie stał się drugą Wenecją – mówi wiceprezydent Andrzej Kulig. Podkreśla, że w ostatnim czasie Miasto bardzo mocno zaangażowało się w rozbudowę systemu odwadniającego. – Jeżeli tego nie zrobimy, to przy obecnych zmianach klimatycznych i nawalnych deszczach będziemy musieli się liczyć z kolejnymi stratami związanymi z podtopieniami.

Andrzej Kulig zwraca uwagę, że dużą rolę w rozwiązywaniu problemu z podtopieniami odgrywa zaangażowanie samych mieszkańców, którzy latami obserwują pewne zjawiska na danym terenie i podpowiadają, jak im zaradzić. Powołanych zostało więc kilka zespołów, m.in. dla obszarów: Toń, Prądnika, Bieżanowa czy Dzielnicy XVII. – Nie są to tylko rozmowy, ale wypracowujemy konkretne koncepcje, które mają być realizowane. Ich koszt to 1 mld 200 mln zł. Te pieniądze trzeba wydać, aby Kraków nie był zalewany – podkreśla.

W wielu kwestiach Miasto występuje jednak tylko jako „rzecznik” mieszkańców, bo istota problemu tkwi w tym, że nad wszystkimi potokami i rzeczkami pieczę sprawują Wody Polskie. – Nie odzegnujemy się od współpracy, bo mamy świadomość, że gdybyśmy liczyli tylko na ich aktywność i ich środki, to nie byłoby to zrobione tak szybko – mówi wiceprezydent Kulig. Dodaje, że w przypadku podtopień, tak jak

i w przypadku smogu, Kraków płaci cenę za swoje położenie w niecce. – Obserwujemy uszczelnianie terenu nie tylko w samym Krakowie, ale także w miejscowościach podmiejskich. One się intensywnie zabudowują, uszczelniają ziemię, która przez to nie pochłania wody, co powoduje, że małe strumyczki stają się rwącymi potokami i zalewają niżej położone tereny. Przykładami niech będą rzeki Serafa czy Prądnik. Musimy temu przeciwdziałać. Ważne jest, aby grać na wielu instrumentach jednocześnie, bo nie jesteśmy w stanie stworzyć na terenie miasta gigantycznych zbiorników retencyjnych – tłumaczy.

Jakie działania podejmuje Miasto?

W Krakowie powstała pierwsza jednostka zajmująca się przeciwdziałaniem negatywnym skutkom zmian klimatycznych. Klimat-Energia-Gospodarka Wodna odpowiada za utrzymanie w dyspozycyjnoci: 23 przepompowni, 400 km kanalizacji deszczowej, 230 km rowów, 27 tys. wpustów,

miejskich szaleatów, fontann, brodzika, pitników, mobilnego systemu podwyższania wałów, magazynu przeciwpowodziowego, separatorów. KEGW, wspólnie z Wodociągami Miasta Krakowa, inwentaryzuje także system kanalizacji w Krakowie. – Specjaliści tworzą cyfrową mapę kanalizacji, dostarczając danych do analiz. Dzięki nim będziemy dokładnie wiedzieć, gdzie zbudować np. ogród czy park, żeby spowolnić odpływ wody, a gdzie to deweloper będzie musiał rozbudować kanalizację, żeby móc postawić dom czy blok – wyjaśnia Andrzej Kulig.

Kolejnym narzędziem jest system odwodnienia tworzony tak, aby nowe inwestycje nie oddziaływały negatywnie na sąsiednie zabudowania. Tak jest też w przypadku remontowanych dróg. Prace prowadzone na ulicach Władysława Łokietka, Glinik, Królowej Jadwigi i Klasztornej to tylko niektóre przykłady działań związanych z odwadnianiem.

Kraków jest też jednym z pierwszych miast w Polsce, które – od 2014 r. – udziela dotacji na zadania służące ochronie zasobów wodnych w ramach krakowskiej mikroretencji wód opadowych i roztopowych. Łączna suma udzielonej przez Miasto pomocy wyniosła ponad 12,3 mln zł.

– Wśród innych działań realizujemy choćby program „Ogród z klasą”, skierowany do szkół podstawowych. Ma on na celu inspirowanie szkół do zakładania ogrodów szkolnych. KEGW zapewnia zainteresowanym szkołom zbiorniki retencyjne oraz elementy zielono-niebieskiej infrastruktury – wylicza wiceprezydent Kulig. Dodaje, że ogrody deszczowe są zakładane także w ramach inicjatywy obywatelskiej. Dzięki BO powstały zbiorniki podziemne o pojemności 3 tys. litrów.

Miasto dba też o ekosystemy wodne. Regularnie oczyszczane i odmulane są akwenty. Dotychczas na obszarach wodnych zajmujących ok. 161 ha wydobyto ok. 30 tys. m sześć. namutów. Jednym z przykładów prac dotyczących ekosystemów wodnych jest utworzenie tzw. suchego polderu, czyli stawu mającego magazynować wodę deszczową, w parku Lotników Polskich.

– Tych wszystkich działań jest oczywiście znacznie więcej. Dostrzegamy ten ważny dla Krakowa problem z podtopieniami i wspólnie z mieszkańcami robimy wszystko, aby go rozwiązać – zapewnia Andrzej Kulig.

Andrzej Kulig zwraca uwagę, że dużą rolę w rozwiązywaniu problemu z podtopieniami odgrywa zaangażowanie samych mieszkańców, którzy latami obserwują pewne zjawiska na danym terenie i podpowiadają, jak im zaradzić / Fot. Jan Graczyński

Dofinansowanie z Unii Europejskiej do budowy Ekospalarni wyniosło 371,7 mln zł (czyli ponad 45 proc. wartości całkowitej) / fot. Jan Graczyński

Finanse Krakowa

Bogusław Kośmider*

Nie tylko Polski Ład, ale i inne państwowe programy ekonomiczne w sposób zasadniczy zmieniły sytuację polskich samorządów, w szczególności dużych miast. Z danych Związku Miast Polskich wynika, że polskie miasta utraciły aż 30–40 proc. swoich wpływów z podatków PIT.

To wyrwa ogromna, mająca kluczowe znaczenie dla sytuacji finansowej samorządów. Co prawda władze państwowe przygotowały plan rekompensat, ale paradoksalnie te najmniejsze otrzymały samorzady dużych miast, mających przecież największe wydatki i potrzeby. Jeżeli dodamy do tego ogromny wzrost inflacji, to otrzymamy wyraźny obraz kryzysu finansowego, który dotknął polskie samorzady.

Kraków na tle innych dużych miast

Opisane wyżej problemy nie omijają oczywiście Krakowa, drugiego co do wielkości miasta w Polsce. Co prawda, dzięki staraniom samorządu liczba podatników w naszym mieście wzrosła w ostatnich czasach o ok. 100 tys., ale i tak spadek we wpływach z PIT był olbrzymi i jedynie w niewielkiej części rekompensowany.

A jak wyglądamy na tle innych miast metropolitalnych? Patrząc na liczby bezwzględne, najbardziej zadłużona jest Warszawa. W przypadku zadłużenia na osobę Kraków lokuje się praktycznie na poziomie Łodzi czy Wrocławia, chociaż nie jest tajemnicą, że rzeczywista liczba mieszkańców naszego miasta jest o wiele większa, niż podają statystyki.

Czy, jak twierdzą niektórzy, zagrożenie dla finansów Krakowa stanowi wyjątkowo duży przyrost zadłużenia? Nie, bowiem tu (w liczbach bezwzględnych) na czoło zdecydowanie wysuwa się Warszawa, a znacznie większy niż Kraków przyrost długu na osobę notują Poznań, Gdańsk, Łódź i Wrocław. Dla rzetelnej oceny sytuacji istotna jest relacja długu danego miasta do jego dochodów i wydatków. Im niższa jest ta proporcja, tym lepiej. W Krakowie wskaźnik ten wynosi 81 proc. To mniej niż w Łodzi (87 proc.), Szczecinie (84 proc.), Lublinie (82 proc.) i tyle samo co we Wrocławiu.

Spójrzmy jeszcze na deficyt budżetowy miast metropolitalnych. W Krakowie stanowi on 13,83 proc. wydatków budżetowych.

Jesteśmy zatem w lepszej sytuacji niż Gdańsk (16,38 proc.), Poznań (15,84 proc.), Warszawa (14,89 proc.), Łódź (13,91 proc.).

Te wszystkie dane pokazują, że pod względem kluczowych wskaźników bezpieczeństwa Kraków lokuje się mniej więcej pośrodku innych miast metropolitalnych. Ma przy tym większą od wielu z nich zdolność do spłaty zadłużenia. Czy oznacza to, że jest dobrze? Oczywiście nie – i dotyczy to wszystkich dużych ośrodków. Dlatego zeszłą słyhać głosy o najtrudniejszym budżecie w historii, o konieczności dokonywania bolesnych cięć w wydatkach.

Niekiedy pada zarzut, że obecna, trudna sytuacja jest spowodowana nieudolnością samorządów w zarządzaniu finansami. Czyżby faktycznie prezydenci Warszawy, Krakowa, Łodzi, Wrocławia, Gdańska, Poznania, Bydgoszczy, Katowic, Opola, Lublina, Rzeszowa, dotychczas sprawni i gospodarni, nagle ztratili swoje umiejętności i stali się zastęgującymi na ostrą krytykę nieudacznikami? Odpowiedzmy: nawet najsprawniejsza załoga będzie miała kłopoty, jeśli jej statek pozbawić paliwa. Bo bez paliwa – czytają: pieniędzy – płynąć się nie da i trzeba podejmować trudne decyzje.

Upolitycznianie problemów finansowych samorządów

W Krakowie zarzuca się włodarzom, że zbyt mocno i szybko zadłużają miasto. O bezzasadności takich głosów świadczą zarówno wyżej przytoczone dane, jak i wyniki monitoringu finansów samorządu ze strony Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz opinie ekspertów z kompetentnych instytucji zewnętrznych – banków i agencji ratingowych.

Trudno zgodzić się też z tezą, że nie wykorzystaliśmy dobrej koniunktury i nie przygotowaliśmy się na trudne czasy. Wystarczy przypomnieć pozyskanie dziesiątków tysięcy nowych podatników PIT czy wzrost tzw. bazy podatku CIT i podatku od nieruchomości wynikający z rozwoju miasta, przyciągania nowych firm i budowy nowych obiektów. ▶

► Dodajmy, że możliwości zadłużania oblicza się według corocznie wyliczanych aktualnych wskaźników. Wie o tym każdy, kto zarządza choćby budżetem domowym i decyduje się na wzięcie kredytu czy zakup czegoś „na raty”. Otrzymamy go jedynie wtedy, gdy nasza kondycja finansowa będzie dobra, gdy – krótko mówiąc – będzie nas na kredyt stać.

Podkreślmy również, że w Krakowie kredyty zaciągane były na inwestycje, które zwiększają majątek miasta, a także możliwości rozwojowe mieszkańców i przedsiębiorców, podnoszą również komfort ich życia. To nie są „przejadane” kredyty.

Krytycy wskazują również na rzekomo zbyt wysokie koszty obsługi długu miasta. Otóż nie znają albo nie chcą poznać wypracowanej niegdyś i wciąż sprawdzającej się w praktyce strategii finansowej miasta. Od lat „rezerwa” budżetowa na obsługę długu jest wyliczana przy założeniu najbardziej niekorzystnych parametrów, m.in. najwyższej inflacji (czyli wysokich stóp procentowych), najdłuższego czasu korzystania z kredytu i najsurowszych warunków jego uzyskania. Taka ostrożna polityka zapewnia bezpieczeństwo pod względem kosztów długu i płynności finansowej. Mówiąc wprost: w rzeczywistości może być tylko lepiej, a na pewno nie gorzej niż w przyjętym scenariuszu.

RIO, banki, instytucje finansowe i agencje ratingowe uznają, że finanse Krakowa są bezpieczne i dobrze rokują. Odmiennego zdania jest część polityków i dziennikarzy, osób raczej bez ekonomicznego wykształcenia i doświadczenia, niezających podstawowych pojęć i realiów. Komu należy bardziej ufać? Odpowiedzmy sobie sami na to pytanie...

Ostatnio agencja ratingowa Standard & Poor's przyznała Krakowowi najwyższą możliwą w Polsce ocenę wiarygodności kredytowej A- z perspektywą stabilną. Może jednak wiedza merytoryczna i doświadczenie ekonomiczne mają dużo większe znaczenie niż używanie mocnych i ostrych słów?

Co robić?

Wymienione na wstępie czynniki, przede wszystkim działania władz centralnych, muszą skłaniać do podjęcia kroków zaradczych. Co można zrobić? Przyjrzyjmy się trzem grupom rozwiązań.

Pierwszą stanowią działania proponowane przez niektórych polityków i dziennikarzy, czyli zatrzymanie części inwestycji, likwidacja niektórych spółek czy miejsc pracy w miejskich instytucjach i urzędach. Zwalniać „zbędnych” pracowników? Ba, samorząd przy wciąż zwiększającym zakresie zadań wręcz potrzebuje nowych pracowników, inaczej musiałby ograniczać, ze stratą dla mieszkańców, różne obszary swojej działalności. Poza tym konieczność wyptacania odpraw dla zwalnianych odsunęłaby w czasie ewentualne oszczędnościowe efekty owych ruchów, nie mówiąc o tym, że wykonywane przez nich zadania i tak ktoś musiałby przejąć.

Drugą grupę możliwych rozwiązań stanowią te doraźne, realne, podejmowane przez samorządy wielu dużych miast. To oszczędności czynione na grupowych zakupach dóbr (energii, gazu, ubezpieczeń, różnych towarów) – efekty tego są znaczne i szybkie. To ograniczenie wyjazdów czy szkoleń. To także oszczędności wskutek korzystniejszych, niż przewidywano, wyników przetargów (to się zdarza, aczkolwiek rzadko) lub rezygnacji z niektórych zadań, wymagających nakładów o wiele wyższych od zakładanych. To, mimo wszelkich przeciwności, wzrost dochodów z PIT i CIT, wynikający z inflacji, ale i ze zwiększenia liczby podatników. To pozyskanie środków

Inwestycje ze środków unijnych

Kraków korzysta ze środków unijnych na dużą skalę. Do tej pory zrealizował projekty na łączną kwotę 9,56 mld zł, z czego pozyskane dofinansowanie wyniosło ponad 5 mld zł! Na zadania o charakterze inwestycyjnym Miasto przeznaczyło 8,97 mld zł, z czego dofinansowanie unijne to 4,53 mld zł, a wkład własny miasta – 4,44 mld zł.

Łącznie zrealizowano 406 projektów inwestycyjnych – najwięcej w zakresie transportu publicznego oraz ochrony środowiska.

Inwestycje transportowe

Wartość całkowita: 4,9 mld zł

Dofinansowanie: 2,5 mld zł

Wkład własny: 2,4 mld zł

Ochrona środowiska

Wartość całkowita: 2,8 mld zł

Dofinansowanie: 1,4 mld zł

Wkład własny: 1,4 mld zł

z funduszy centralnych i unijnych. To wreszcie podwyższenie różnego rodzaju opłat i danin, jak np. cen biletów MPK, czynszów itp. Krok z pewnością trudny, obciążający mieszkańców, ale czyniony przecież z myślą o utrzymaniu standardów ich obsługi w realiach wzrastających kosztów paliwa, energii, remontów, wzrostu wynagrodzeń pracowników komunikacji miejskiej itp. Wskazane powyżej źródła mogą dać dodatkowe dochody (lub obniżyć wydatki) na poziomie kilkuset milionów złotych w tym roku.

Trzecią grupę stanowią rozwiązania strategiczne, docelowe, proponowane przez korporacje samorządowe.

Z inicjatywy dużych miast metropolitalnych powstał pakiet projektów ustaw, które będą przedstawiane przed wyborami parlamentarnymi, m.in. projekt ustawy kompensującej poszczególnym szczeblom samorządu uszczerbki w PIT, projekt ustawy zmieniającej zasady finansowania tzw. subwencji oświatowej i podnoszącej udział wydatków państwa na edukację czy projekt ustawy modyfikującej zasady płacenia tzw. janosikowego. Wdrożenie tych aktów prawnych przyniosłoby znaczący wzrost dochodów w budżetach samorządów. Jeżeli do tego dodać środki z europejskich funduszy spójności i Krajowego Planu Odbudowy, to strategiczna perspektywa samorządów wydaje się pomyślna.

Kluczem do pozytywnych zmian są jesienne wybory parlamentarne i postawienie na ludzi, dla których samorząd jest sprawą ważną i rozwojową. Wtedy „okręt Kraków” nie tylko odzyskałby paliwo, ale też dostałby nowy zastrzyk mocy, by płynąć pewnie i spokojnie. Z korzyścią dla jego „pasażerów”, czyli mieszkańców.

* zastępca prezydenta Krakowa ds. obsługi mieszkańców

Spotkanie z krakowskim korpusem konsularnym / fot. Bogusław Świerżowski

Kraków biznesowy, ekologiczny, otwarty

Beata Sabatowicz

Kraków to drugie po Warszawie miasto w Polsce z największą liczbą placówek konsularnych. Wyróżnia nas także obecność zagranicznych izb gospodarczych, które mają swoje siedziby i oddziały pod Wawelem. Tak silna reprezentacja dyplomacji i biznesu sprzyja promowaniu naszego miasta jako nowoczesnej metropolii, znaczącej w skali europejskiej i globalnej, otwartej na eksperymenty i innowacje.

14 kwietnia w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Wyspiańskiego odbyło się spotkanie, podczas którego zaprezentowano najważniejsze plany i wyzwania dla zrównoważonego rozwoju miasta. Konsulów oraz szefów izb zagranicznych powitał prezydent Jacek Majchrowski, który podziękował im za wsparcie i współpracę w przyciąganiu do Krakowa zagranicznych inwestorów i partnerów biznesowych.

Merytorycznych prezentacji dokonał jego zastępca: Andrzej Kulig – odpowiedzialny za politykę komunalną i społeczną, oraz Jerzy Muzyk – nadzorujący zrównoważony rozwój miasta.

Konkretne przykłady działań na rzecz klimatu, które mają sprzyjać realizacji ambitnego planu osiągnięcia neutralności klimatycznej Krakowa nie później niż do roku 2050, wzbudziły zainteresowanie i uznanie wśród uczestników spotkania. Z taką samą reakcją spotkały się informacje o licznych i atrakcyjnych programach społecznych, adresowanych do seniorów, ludzi młodych, rodzin, jak również do wszystkich obywateli, którzy wybrali Kraków jako swoje miejsce do życia. Wiele z tych wdrożonych już programów ma charakter pilotażowy nie tylko w skali kraju, ale także i Europy.

Prezentacja oferty inwestycyjnej, w tym strategicznych projektów: „Kraków Nowa

Huta Przyszłości”, „Kraków Airport Balice” czy „Wesota”, dała impuls pytaniami, a także późniejszym ożywionym rozmowom kulturalnym. Nie brakowało w nich także trudnych tematów, jak np. projekt „Nowe Miasto”. To świadczy o tym, że dyplomaci i zagraniczne izby gospodarcze z uwagą śledzą działania Miasta i żywo interesują się aktualną sytuacją w mieście.

A to z kolei, jak również frekwencja uczestników, potwierdziło zasadność i potrzebę takiego spotkania. Za pośrednictwem jego uczestników chcemy zainteresować potencjalnych inwestorów, a także zaprosić przedstawicieli międzynarodowych środowisk biznesowych i gospodarczych do współpracy.

Jak podkreślił bowiem prezydent Jacek Majchrowski: – Mieszkając tutaj, prowadząc swoją działalność dyplomatyczną czy biznesową, sami także uczestniczycie w naszych działaniach na rzecz tworzenia warunków dla rozwoju lokalnych start-upów, rozwoju przyjaznego ośrodka gospodarczo-naukowego dla inteligentnych technologii. To dzięki naszym wspólnym staraniom Kraków jest uznawany za doskonałe miejsce dla międzynarodowego biznesu, ze względu na dostępność dobrych specjalistów i nowoczesnych powierzchni biurowych, a także efektywność kosztową oraz wysoką jakość życia.

 Kraków

XI edycja
**ŚWIĘTO RODZINY
KRAKOWSKIEJ**

26-28.05.2023

**w instytucjach
kultury, sportu
i rekreacji**

**28.05.2023
NIEDZIELA
GODZ. 11-19**

**tereny zielone
przy TAURON
Arenie Kraków**
ul. Stanisława Lema 7

WIĘCEJ NA:

kkk.krakow.pl

Ceremonia rozpalenia i przekazania Ognia Pokoju / Fot. Igrzyska Europejskie 2023 sp. z o.o.

Ogień Igrzysk Europejskich zapłonął w Rzymie

Dawid Gleń

Ten płomień to żywy dowód na to, że Igrzyska Europejskie są coraz bliżej. 3 kwietnia w Rzymie odbyła się ceremonia rozpalenia i przekazania Ognia Pokoju. To jeden z symboli imprezy, która rozpocznie się 21 czerwca w Krakowie.

Ceremonia odbyła się w Rzymie, w muzeum Ara Pacis. Uroczystość rozpalenia Ognia Pokoju rozpoczął przewodniczący Stowarzyszenia Europejskich Komitetów Olimpijskich (EOC) Spyros Capralos: – III Igrzyska Europejskie nadchodzą. Ponad

Bilety

Ruszyła sprzedaż biletów na wydarzenia Igrzysk Europejskich. Wstęp na część z nich (np. zmagania w takich dyscyplinach jak tenis stołowy, padel, muaythai czy kickboxing) jest darmowy. Bilety można kupić na stronie: tickets.european-games.org. Ceny na pojedyncze wydarzenia wahają się od 20 do 90 zł przy miejscach I kategorii. Do sprzedaży trafią także bilety całonocne oraz karnety na kilka dni. Pierwsze 10 tys. biletów zostało objętych 25-procentową zniżką, a każdy kibic może nabyć cztery takie wejściówki. Aby skorzystać z tej opcji, należy założyć konto kibica w systemie biletowym Igrzysk, a następnie odebrać specjalny kod.

7 tys. sportowców zawita do Krakowa i Małopolski. Na dwa tygodnie Polska będzie sercem sportowych zmagania. Dla wielu będzie to szansa na awans i uczestnictwo w igrzyskach olimpijskich w Paryżu w 2024 r. – podkreślił.

Gościem honorowym uroczystości był prezydent RP Andrzej Duda, który odebrał z rąk Spyrosa Capralosa Ogień Pokoju. – To wielce zaszczytna misja odebrać z rąk przewodniczącego Stowarzyszenia Europejskich Komitetów Olimpijskich Ogień Pokoju, który pozwoli nam rozpocząć III Igrzyska Europejskie – mówił prezydent RP. – Jestem także wdzięczny przewodniczącemu Stowarzyszenia Europejskich Komitetów Olimpijskich i wam, drodzy Państwo, za decyzję, dzięki której Igrzyska odbędą się bez udziału przedstawicieli Rosji i Białorusi.

Ogień z rąk prezydenta trafił do Roberta Korzeniowskiego. Czterokrotny mistrz olimpijski przeniósł płomień do specjalnego lampionu, w którym ogień bezpiecznie wyruszył w drogę do Polski. Szafelet z ogniem rozpoczęła Anita Włodarczyk. Od tego płomienia 21 czerwca w Krakowie odpalony zostanie znicz Igrzysk Europejskich. Impreza potrwa do 2 lipca. Około 7 tys. sportowców będzie rywalizowało w 29 dyscyplinach, a zmagania w 19 z nich będą mieć rangę kwalifikacji olimpijskich do igrzysk, które odbędą się w Paryżu w 2024 r. 🇵🇱

JACZEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

Targi Pracy i Przedsiębiorczości „Majówka z Pracą”

- ponad 100 wystawców z ofertami pracy
- warsztaty i konsultacje biznesowe
- warsztaty z zakresu legalizacji zatrudnienia cudzoziemców
- strefa przedsiębiorczości
- hackathon dla młodzieży
- wystąpienia panelistów

10 maja 2023 r.
środa
godz. 09.00 – 16.00
TAURON Arena Kraków
WSTĘP BEZPŁATNY

szczegóły na stronie:
www.targiaktywnosci.com.pl

Organizator
Grodzki Urząd Pracy w Krakowie
Urząd Miasta Krakowa

Partnerzy
TAURON
KRAKÓW
KRAKÓW Miastem Start-upów

Patroni medialni
ESKA
Kraków 97,7 FM
LOVE KRAKOW.pl

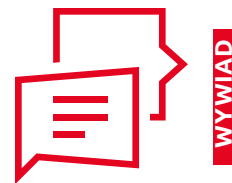

Bogumiła Drabik

klub radnych Platforma-Koalicja Obywatelska, pracuje w komisjach Rady Miasta Krakowa: Rodziny, Polityki Społecznej i Mieszkalnictwa, Promocji i Turystyki (wiceprzewodnicząca), Dialogu Obywatelskiego, Kultury i Ochrony Zabytków, Zdrowia i Uzdrawiskowej, Rewizyjnej

Moje priorytety?

Edukacja, zdrowie, seniorzy i niepełnosprawni

O pracy na rzecz Nowej Huty i marzeniach związanych z pl. Centralnym opowiada w rozmowie z Ryszardem Kozikiem radna Bogumiła Drabik.

Od dwóch lat jest Pani radną miejską...

Bogumiła Drabik: ...a od dwóch kadencji radną dzielnicową. Zawsze chętnie angażowałam się np. w działalność komitetów rodzicielskich w szkołach mojej córki, należałam do różnych organizacji. Wystartowałam w wyborach do Rady Dzielnic XVIII, bo uważałam, że wiele rzeczy jest do zrobienia – zieleń, infrastruktura, brak miejsc postojowych...

Kiedy zostałam przewodniczącą komisji pomocy społecznej, zaangażowałam się bardzo w pomoc osobom z niepełnosprawnościami, seniorom, zagadnienia związane z ochroną zdrowia i edukacją. Jako radna miejska kontynuuję pracę na rzecz nowohuckich dzielnic, tylko teraz mam nieco większe możliwości.

Wspieram nowohuckie przedszkola i szkoły, zabiegam o środki na remonty i wyposażenie. Efekty tych starań można zauważyć w szkołach podstawowych nr 37 przy ul. Bulwarowej i nr 103 na os. Kolorowym, w XI Liceum Ogólnokształcącym na os. Teatralnym czy w przedszkolach nr 104 na os. Hutniczym oraz nr 46 na Skarpie. Teraz udało mi się zarezerwować w budżecie rozpisane na trzy lata 2,3 mln zł na niezbędne prace remontowe w Przedszkolu nr 94 na os. Ogrodowym.

Udało mi się też zdobyć środki na remont elewacji i żaluzje dla OSP Przylasek Rusieckiej, gdzie powstanie również wiatra na samochód oraz treningowe wieże wspinaczkowe. Na rewitalizację otoczenia Klubu Kultury „Herkules” w Branicach znalazło się w budżecie 400 tys. zł. Wywalczyłam też dofinansowanie na rewitalizację sześciu placów zabaw oraz miejsc postojowych na os. Kazimierzowskim na terenie Dzielnic XVI. A wracając do Dzielnic XVIII, dzięki moim staraniom w pierwszej kadencji powstał m.in. ogródek z siłownią na os. Hutniczym, trwa też rewitalizacja kolejnych kwartałów osiedli Ogrodowego i Hutniczego.

Jest Pani inicjatorką nowohuckich Senioraliów.

BD: Nowohuccy seniorzy zasługują na własne święto. Gdy zapraszałam ich do udziału w wydarzeniach organizowanych w centrum Krakowa, odpowiadali, że to za daleko, że nie mają czasu. Dlatego zaczęłam organizować takie wydarzenia w Nowej Hucie. Zapraszam na tegoroczne – będzie wspólny polonez, Cracovia Danza i Izabela

Trojanowska jako gwiazda. Jestem też inicjatorką „Pożegnania lata” – to impreza organizowana również z myślą o seniorach, ale przychodzą na nią także ich dzieci, wnuki i prawnuki.

Organizuje też Pani co roku koncert dla mam dzieci z niepełnosprawnością.

BD: Nosi tytuł „Mamo, w sercu cię kołyszę” i odbędzie się już po raz ósmy. To bardzo ważne dla mnie wydarzenie, potrzebne mamom, które często całe swoje życie podporządkowały dzieciom i dla których to jedna z niewielu okazji na złapanie oddechu, poczucie, że ktoś docenia ich poświęcenie. Staram się zawsze o to, żeby spotkanie uświetnił jakiś ciekawy artysta, szukam środków na prezenty dla mam.

Podobno chciałyby Pani, aby nowohuckie skwery miały nowohuckich patronów?

BD: Uważam, że rady dzielnic powinny mieć realny wpływ na nadawanie nazw ulicom, placom czy skwerom na ich terenie. I że powinny być one związane z historią lokalną. Chcę stworzyć listę takich nowohuckich patronów i dopilnować ich uhonorowania.

Jest Pani autorką uchwały kierunkowej o ścieżkach rowerowo-piesznych szlakiem nowohuckich dworów i pałaców.

BD: Mamy duży ośrodek rekreacyjny w Przylasku Rusieckim, dworki i pałace, a także kopiec Wandy i fort w Mogile. Chciałabym, aby powstała trasa umożliwiająca podróżowanie po całym terenie dzielnicy, która byłaby atrakcją nie tylko dla jej mieszkańców. Współpracuję w tej sprawie także z Nową Hutą Przyszłości. Część ścieżek powstała, inne są jeszcze w planach.

Mam też marzenie dotyczące pl. Centralnego. Bardzo chciałabym, żeby stał się centrum życia dzielnicy. Spodobały mi się prace studentów Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, które można było oglądać na wystawie „Plac Centralny” w Muzeum Nowej Huty. Mam nadzieję, że któryś z tych projektów uda się zrealizować. Mam też wielką nadzieję, że znajdą się nareszcie środki na remont siedziby Muzeum. Dzieje się tam wiele ciekawego, ale budynek jest w bardzo złym stanie. A skoro już jesteśmy na Centrum E, to do priorytetów dopisuję jeszcze odnowienie pięknej mozaiki na szkole muzycznej. 📺

Uważam, że rady dzielnic powinny mieć realny wpływ na nadawanie nazw ulicom, placom czy skwerom na ich terenie. I że powinny być one związane z historią lokalną.

„Działajmy razem” VIII edycja konkursu dla uczniów

Anna Okońska-Walkowicz

Do 15 maja 2023 r. szkoły mogą składać uczniowskie projekty dotyczące ich wspólnych działań z przedstawicielami generacji 60+. Ciekawe, innowacyjne, spełniające warunki regulaminu pomysły otrzymają dofinansowanie w wysokości od 2 do 12 tys. zł.

Konkurs adresowany jest do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych, wszystkich szkół ponadpodstawowych, uczestników zajęć w młodzieżowych domach kultury oraz mieszkańców burs prowadzonych przez Gminę Kraków.

Miasto czeka na oryginalne projekty, które najtrafniej rozwiążą problem braku rodzin wielopokoleniowych, samotności czy nadmiernego dystansu między różnymi grupami wiekowymi. Chodzi o pomysły na ciekawie wspólnie spędzany czas, w którym przedstawiciele obu pokoleń mogą się poznać, dowiedzieć się czegoś ważnego od siebie nawzajem oraz nauczyć się współpracy. Projekty, które zdobędą największą liczbę punktów, otrzymają dofinansowanie i będą realizowane od września 2023 do czerwca 2024 r. To dostatecznie długi okres, aby mogły zacieśnić się więzi pomiędzy uczestnikami projektu.

Podjęcie takiego wyzwania będzie cennym doświadczeniem dla uczniów, a dla szkół – znakomitą sposobnością do wywiązania się z zalecenia Rady Unii Europejskiej w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie.

Konkurs „Działajmy razem” jest realizowany w ramach programu „Edukacja do późnej dorosłości”. To ważny element polityki senioralnej Miasta. Jej celem z jednej strony jest uwrażliwienie młodych krakowian na potrzeby osób starszych i współpracę z nimi, z drugiej – zainteresowanie ich zasadami zdrowego starzenia się z nadzieją, że zechcą wdrażać takie nawyki w swoim życiu.

Uczestnictwo w konkursie daje uczniom – rzadką w procesie tradycyjnej edukacji – szansę na nabycie ważnej w dorosłym świecie kompetencji opracowania i zrealizowania swojego pomysłu. To droga do kształtowania społeczeństwa obywatelskiego, ale też doświadczenie wspierające budowanie pozytywnego obrazu samego siebie przez uczniów i seniorów oraz okazja do łamania wielu stereotypów.

Szczegółowe informacje dotyczące konkursu można znaleźć na stronach: dlaseniora.krakow.pl oraz portaledukacyjny.krakow.pl, a także uzyskać pod numerem tel. 12 616-78-06. 🇵🇱

**Miejskie Centrum Informacji
dla Seniorów**

tel. 12 445-96-67,

e-mail: informacjasenior@um.krakow.pl

 Kraków

KONKURS CZYTELNIK ROKU 2023

**Wypożyczaj książki i audiobooki
w Bibliotece Kraków
Zgłoś udział i odbierz Paszport Czytelnika
Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!**

Więcej informacji: www.biblioteka.krakow.pl

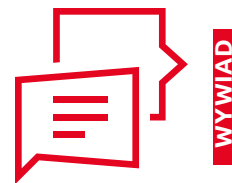

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Paulina Dominik

laureatka Nagrody im. Tadeusza Słowikowskiego dla najlepszego nauczyciela historii z krakowskich szkół ponadpodstawowych, na co dzień pracująca w X Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej

Kraków – historia na wyciągnięcie ręki

– Nie da się opowiedzieć historii Polski, a nawet Europy, bez Krakowa – zapewnia Paulina Dominik. Z laureatką Nagrody im. Tadeusza Słowikowskiego dla najlepszego nauczyciela historii z krakowskich szkół ponadpodstawowych rozmawia Paweł Waluś.

Dlaczego została Pani nauczycielką historii?

Paulina Dominik: Historia zawsze była mi bliska i mocno wpisana w mój dom rodzinny – przede wszystkim poprzez opowieści przekazywane z pokolenia na pokolenie, nawet przez pradiadka i prababcię, bo miałam szczęście ich znać. Dlatego też miałam relacje z pierwszej ręki na temat wydarzeń, które obserwowali moi bliscy, jak chociażby powstanie wielkopolskie. Bardzo mnie to interesuje, lubię lokalną, „małą” historię.

Zamiłowanie do historii to jedno, a co zdecydowało o chęci przekazywania tych opowieści dalej?

PD: Przede wszystkim lubię pracę z młodzieżą, myślę, że to podstawa. Miałam również szczęście do nauczycieli, zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum, którzy zainspirowali mnie do przekazywania swojej wiedzy innym.

Jak widać, uczniowie to doceniają. Co, Pani zdaniem, powinno charakteryzować dobrego nauczyciela?

PD: Moim zdaniem pasja, trzeba lubić to, co się robi. W przypadku nauczycieli należy też odpowiednio współpracować z młodzieżą. Chcieć z nią rozmawiać, poznać ją, co jesteśmy w stanie osiągnąć dzięki budowaniu dobrej atmosfery na lekcjach. Wtedy uczniowie się otwierają. Ważne są relacje oparte na szacunku, partnerstwie. Z drugiej strony trzeba też stawiać im wymagania, bo – wbrew pozorom – młodzi ludzie również tego chcą. Należy wyznaczyć granice i odpowiednio je egzekwować. Kiedy młodzież się czegoś uczy, musi wiedzieć, po co to robi. Poza tym uczniowie mają silne poczucie sprawiedliwości i chcą być uczciwie traktowani.

Przede wszystkim lubię pracę z młodzieżą, myślę, że to podstawa. Miałam również szczęście do nauczycieli, zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum, którzy zainspirowali mnie do przekazywania swojej wiedzy innym.

W takim razie jak sprawić, żeby historia była ciekawa dla młodego człowieka? Przecież mówimy o datach, wydarzeniach i ludziach często żyjących w odległych czasach, które niewiele już mają wspólnego z tym, co dzieje się dzisiaj...

PD: W tym pomaga mi Kraków, miasto, w którym mam szczęście pracować. Tutaj historia jest dosłownie na wyciągnięcie ręki. Staram się z tego korzystać, organizuję dużo wyjść, lekcji muzealnych, gier edukacyjnych. Pomaga też współpraca z różnymi instytucjami pozaszkolnymi i uczelniami. To jest bardzo atrakcyjne dla młodzieży, że nie są to tylko lekcje w sali przy tablicy, ale że uczymy się również poza murami szkoły.

Historia to dosyć specyficzny przedmiot, który często wykracza poza wspomniane mury szkoły. Uczymy się jej np. dzięki naszym zainteresowaniom. Czy dostrzega to Pani wśród swoich uczniów?

PD: Myślę, że tak, wbrew pozorom bardzo dobrze uczy się historii w klasach ścisłych. Kogoś interesują tematy związane z gospodarką, inną osobą polityka albo kwestie militarne. Więc zdecydowanie to potwierdzam.

A czy są jakieś elementy historii, o których mówimy za mało?

PD: Wydaje mi się, że żadna epoka nie jest dyskryminowana. W podstawie programowej są zawarte treści od starożytności po historię najnowszą. Dawniej nieco pomijany był XX w., wydarzenia po drugiej wojnie światowej, a materiał z tego okresu omawiało się głównie na przedmiocie wiedza o społeczeństwie. Uważam, że obecnie nie ma już tego problemu.

Drzewo Wolności przed Collegium Novum / fot. Jan Graczyński

Sadzenie Drzewa Wolności

Michał Koziot

W porannym wydaniu „Głosu Narodu”, które ukazało się w niedzielę 4 maja 1919 r., czytamy: „O godzinie 11 odbyło się przed Collegium Novum na plantach w sposób uroczysty sadzenie »Drzewa Wolności«. Pomysł uczczenia w ten sposób obchodzonego po raz pierwszy w wolnej Ojczyźnie święta Konstytucji 3 maja wpisywał się w krakowską tradycję.

W pochodzącej z 1912 r. publikacji „Kraków w powstaniu kościuszkowskim (!)” autorstwa Tadeusza Kupczyńskiego czytamy: „Do dziś dnia przechowała się tradycja, przywiązana do wiązu na plantach krakowskich u wylotu bramy Floryańskiej, naówczas w międzymurzu wewnętrznej i zewnętrznej linii obwarowań miejskich. Jakoby był posadzony własną ręką Kościuszki na pamiątkę rozpoczęcia walki powstańczej”. Ów wiąz, ścięty w czasie okupacji niemieckiej, nie był – jeżeli wierzyć Konstantemu Majeranowskiemu, wydawcy „Pszczółki Krakowskiej” – jedynym krakowskim drzewem wolności posadzonym w czasach insurekcji kościuszkowskiej. W pochodzącym z grudnia 1820 r. numerze tego pisma znajdziemy takie słowa: „Te lipki, drogi przyjacielu, zasadził tu Wodzicki, generał wojsk polskich pod Kościuszką, w dniu powstania narodowego, 24 Marca 1794. Były to godła nadziei, łzami uciśnionych braci skropione”. Owe lipy rosły wokół zburzonego krakowskiego ratusza. Tak więc – jeżeli wierzyć tradycji i Konstantemu Majeranowskiemu – pochodzący podobno ze Stanów Zjednoczonych, a upowszechniony w czasach rewolucji francuskiej zwyczaj sadzenia „drzew wolności” znany był w Krakowie. Zrozumiałe więc jest jego przywołanie w 1919 r.

Komitet sadzenia drzew wolności

Jak donosił „Głos Narodu”, o godz. 11.00 przed gmachem uniwersyteckim zgromadziło się grono krakowskich notabli. Obecni byli m.in. dr Kazimierz Gątecki – delegat generalny rządu dla bytego

Królestwa Galicji i Lodomerii, ks. prof. Maciej Sieniatycki – rektor UJ, prof. Kazimierz Morawski – prezes PAU, Jan Kanty Federowicz – prezydent miasta, ks. biskup Antoni Nowak. Zjawiła się także generalicja Wojska Polskiego. Licznie reprezentowana była młodzież szkolna pod opieką pedagogów. Rangę uroczystości podnosiła obecność kompanii wystawionej przez szkołę podchorążych. Przybyła także orkiestra 13. Pułku Piechoty.

Jako pierwszy zabrakł głos prof. Maurycy Straszewski, filozof i historyk filozofii, wybitny uczyony, a także – jak donosiła prasa – „kurator plant krakowskich” oraz członek „komitetu sadzenia drzew wolności”. Padły słowa: „Sadzimy to drzewo wolności naprzeciw uniwersytetu, który jest arką przymierza między młodemi (!) a dawnymi (!) laty, jedyną instytucją, jaka z dawnych czasów niepodległości państwa polskiego, pełna żywotności do czasów dzisiejszych przetrwała. Niechaj młodzież patrzy na to drzewo wolności i tak jak ono tężeć będzie, niech i ona wzrasta i przygotowuje się do twardej służby dla Ojczyzny, pamiętając o tem, że wolność – to powinność, to ofiara na rzecz niepodległej, zjednoczonej Polski”.

Zmiana planów

Następnie zabrakł głos prezydent Federowicz, który oświadczył, że: „Rada miasta bierze pod swą opiekę dąb wolności, jaki wkrótce zasadzony będzie i sprawować będzie pieczę nad nim za pomocą komisji plantacyjnej”. Do obecnej na uroczystości młodzieży zwrócił się prof. Jan Pęcowski, nauczyciel w Szkole Realnej im. Henryka

Sienkiewicza, obrońca twierdzy Przemyśl, który wrócił do Krakowa po kilku latach pobytu w rosyjskiej niewoli. Jak donosiła prasa: „Pszczególne przemówienia przerywały dźwięki hymnów narodowych, odgrywane przez orkiestrę 13 p.p., oraz »Roty« śpiewanej przez publiczność”. Jako ostatni przemawiał ks. biskup Antoni Nowak, który „udzielił pasterskiego błogosławieństwa dla rozpoczętego dzieła”. Następnie po odśpiewaniu pieśni „Serdeczna Matko” zasadzono młody dąb, ozdobiony kokardkami w barwach narodowych. Uroczystość zakończyło złożenie podpisów pod stosownym dokumentem, który przekazano do miejskiego archiwum.

Decyzja, gdzie ma być posadzone Drzewo Wolności, zapadła prawdopodobnie w ostatniej chwili. Jeszcze 2 maja 1919 r. „Czas”, publikując plan trzeciomajowych uroczystości, donosił, że drzewa wolności będą sadzone na Alei Trzech Wieszczów.

Niespodziewana pobudka

Oczywiście sadzenie Drzewa Wolności nie było jedynym wydarzeniem, które miało miejsce w Krakowie 3 maja – a była to sobota – 1919 r. O godzinie szóstej rano obudziły krakowian salwy artyleryjskie. To strzelały działa z – kiedyś austriackiego, a dziś polskiego – fortu Kościuszkowski. Jak to się często także i dziś zdarza, prasa konsekwentnie myliła fort z kopcem, pisząc, że „armaty biły z Kopca Kościuszki”. O godzinie ósmej rano rozpoczęło się w wawelskiej katedrze nabożeństwo „urządzone staraniem Związku Filaretów”. Mszę św. odprawił ks. dr Stanisław Rospond.

Zgodnie ze starym, pamiętającym czasy Wolnego Miasta zwyczajem, od godziny ósmej rano „przeciągały ulicami miasta liczne

muzyki, podnosząc dźwiękami pieśni polskich nastrój chwili”. Wszystkie sklepy, warsztaty, biura zamknięto. Dekoracje były zdecydowanie skromniejsze niż za czasów przedwojennych, ale tłumaczono to „brakiem materiału dekoracyjnego”. Pocieszały za to umieszczone na szybach nalepki z białym orłem, sprzedawane przez Towarzystwo Szkoły Ludowej. Jak donosił „Głos Narodu”, o godzinie dziesiątej „zaczęli się zbierać liczni uczestnicy Mszy

św. połowej na Rynku. Od strony ul. Szewskiej u wejścia do Sukienic stał ołtarz połowy z M. B. Częstochowską, suto przybrany przez żołnierzy w zieleń i flagi o barwach narodowych”. Mszę, która rozpoczęła się o godzinie dziesiątej, celebrował ks. dr Grębski w „asystencji OO. Kapucynów”.

Tego pamiętnego dnia odnotowano także – jak donosiła krakowska prasa – „przykre dysonanse”. Otóż „podczas Mszy św. połowej na Rynku, po drugiej stronie Rynku (...) kursowały wozy tramwajowe”, które dzwonieniem zakłócały uroczystość. Na krakowskich ulicach widziało się

także kursujące wozy wywożące śmieci. Były również przykre zdarzenia innego typu. Otóż przyłapano konsula austriackiego, który usiłował nielegalnie wywieźć z Krakowa kilkaset kilogramów żywności. Jednak najbardziej przerażające zdarzenie miało miejsce w nocy z 3 na 4 maja. Otóż w szpitalu epidemicznym skradziono wtedy 15 królików. Jak donosiła prasa, były one „szczepione ospą, cholerą, dżumą, nosacizną i wścieklizną. Wobec tego ostrzedz (!) należy publiczność, by przez czas dłuższy wstrzymała się od kupowania królików w Krakowie i okolicy”.

Decyzja, gdzie ma być posadzone Drzewo Wolności, zapadła prawdopodobnie w ostatniej chwili. Jeszcze 2 maja 1919 r. „Czas”, publikując plan trzeciomajowych uroczystości, donosił, że drzewa wolności będą sadzone na Alei Trzech Wieszczów.

Kalendarium krakowskie

26 kwietnia 1946

W kawiarni Orion przy ul. św. Anny 2 występuje zespół rewersów 4 Asy.

27 kwietnia 1584

Kasper Sadłocha, sekretarz królowej Anny Jagiellonki, przekazuje w jej imieniu złoty naszyjnik Akademii Krakowskiej.

28 kwietnia 1966

W Ogrodzie Botanicznym otwarto uroczyste kompleks Szklarni Jubileuszowych.

29 kwietnia 1891

W szpitalu powszechnym umiera licząca 73 lata Barbara Ubryk, była karmelitanka, która do śmierci „nie odzyskała jasności umyśłu”.

30 kwietnia 1981

Termin realizacji kart na mięso wydłużono do 8 maja.

2 maja 1946

Miejski Komitet Opieki Społecznej uruchomił w willi Oksza w Zakopanem pensjonat dla sierot po zamordowanych i zaginionych w obozach koncentracyjnych.

3 maja 1981

Delegacje SD, FJN i rzemieślników składają kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza.

4 maja 1946

W „Dzienniku Polskim” zamieszczone zostaje ogłoszenie: „Wyborne lody za tanie pieniądze w cukierni Jerzy Urbanke, Kraków, Długa 24”.

5 maja 1908

W socjalistycznym „Naprzodzie” ukazuje się artykuł zatytułowany „Szpieg”, którego autor, Emil Haecker, oskarża studentkę medycyny Janinę Borowską o współpracę z ochroną.

Francesco Napoli

NAJWIĘKSZE PRZEBOJE!

Balla Balla | Torneró | Arrivederci Amore | Marina

17 maja 2023

godz. 18.00

KINO KIJÓW

aleja Zygmunta Krasińskiego 34

więcej na: ckpodgorza.pl

CENTRUM KULTURY PODGÓRZA
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

**CENTRUM
KULTURY
PODGÓRZA** KRAKOWSKI
AMBASADOR
WIELOKULTUROWOŚCI

Przetargi na sprzedaż nieruchomości organizowane 16 maja 2023 r.

Gmina Miejska Kraków oferuje do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niżej wymienione nieruchomości stanowiące własność Gminy Miejskiej Kraków.

Pełna treść ogłoszenia o przetargach wraz z mapami oraz rzutami lokali zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa: www.bip.krakow.pl, w zakładce: Finanse i mienie / Majątek Gminy / Nieruchomości Miasta Krakowa / Przetargi na nieruchomości.

Szczegółowe informacje odnośnie do nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta (ul. Kasprowicza 29) w godzinach pracy urzędu (tel. 12 616-98-09, 12 616-98-08).

Położenie	Oznaczenie nieruchomości i powierzchnia w m kw./ha	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza	Wadium wpłata do 11.05.2023 r.	Godz.
os. Ogrodowe 14 oglądanie lokalu 5.05.2023 r. w godz. 14.30–15.00	lokal mieszkalny nr 59 pow. 55,17 m kw.	udz. 18/1000 dz. nr 145/1 obr. NH-47 Nowa Huta	421 000,00	43 000,00	9.00
ul. Babińskiego 23D oglądanie lokalu w dniach 26.04 i 8.05.2023 r. w godz. 14.00–14.30	lokal mieszkalny nr 19 pow. 55,40 m kw. + pom. przynależne: piwnica o pow. 2,00 m kw.	udz. 43/1000 dz. nr 1/27 obr. P-70 Podgórze	409 000,00	41 000,00	10.00
ul. Bitschana 3 oglądanie nieruchomości 5.05.2023 r. w godz. 14.00–14.30	budynek użytkowy o pow. 68 m kw. działka nr 496/1 o pow. 0,0374 ha	obręb S-22 Śródmieście mpzp „Prądnik Czerwony” tereny zabudowy usługowej U.5	333 000,00	34 000,00	11.00
ul. Lubocka	działka nr 354/2 o pow. 0,1296 ha	obręb NH-12 Nowa Huta mpzp „Grębatów – Lubocza” tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN 1	204 300,00 brutto w tym 23% podatku VAT	21 000,00	12.00

Rower do kontroli

Jeśli jeszcze nie sprawdziłeś, czy twój rower wymaga jakichś napraw, możesz to zrobić bezpłatnie w ramach akcji organizowanej przez Miasto. Zostały jeszcze dwa kwietniowe terminy.

Kontrole rowerowe są prowadzone przez profesjonalnych serwisantów, którzy sprawdzają stan techniczny roweru i wykonują drobne usługi – regulują hamulce lub siodełko, smarują łańcuchy. Kontrola nie jest jednak usługą serwisową. Można z niej skorzystać w dwóch lokalizacjach:

- na pl. Inwalidów: 26 kwietnia, między godz. 10.00 a 18.00,
- na rondzie Mogiłskim (dolny poziom): 29 kwietnia, między godz. 9.00 a 17.00.

Organizatorem akcji jest Wydział Gospodarki Komunalnej i Klimatu Urzędu Miasta Krakowa. (JK)

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

84. Krakowska Lekcja Śpiewania MAJOWA JUTRZENKA

3 maja | środa
17.00 | Mały Rynek

OŚRODEK KULTURY BIBLIOTEKA POLSKIEJ PIOSENKI - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

 Kraków

HOTEL VARIETE

VARIETE'S
GREAT REVUE

Jedynne takie show!

POMYŚL I SCENARIUSZ **EWELINA ADAMSKA-PORCZYK KRZYSZTOF TYSZKO**

CHOREOGRAFIA **EWELINA ADAMSKA-PORCZYK ADAM BETA BARBARA OLECH TINA PAPAZYAN KRZYSZTOF TYSZKO**

MUSYKA **MARIUSZ OBJAŁSKI** REŻYSEROWICIE **IGNACY MATUSZEWSKI** KOSZTYWY **MARIUSZ NAPIERAŁA** STRAŻNIK **ANNA CHADAJ** WYDZIAŁ **TADEUSZ TRYLSKI**

www.teatrvariete.pl

KRAKOWSKI TEATR VARIETE – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA